

308757

వ త్రి దినము ప్ర కటిం వ (బడు ను)

VOL. 3.

నంపుటము. 3.

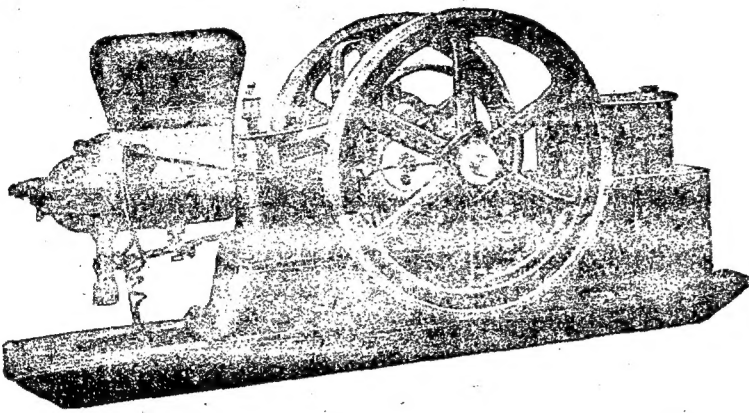
చెన్న పట్టణము 1916 నంబ్ జూన్ నెల 10 వ తేది శనివారము

న శి నా మ స ం వ త్స ర శ్చేష్ఠ మా స శు క్ల స వ మి గ.

NO 60

నంచిత ౬౦

“ఆమె కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.

చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయించబడినది. పంపులకు, రవాణాసాధనములకు, బియ్యపుమిల్లలకు నోజా పేట్ రీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అచ్చతముగ నడపగలము.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద ప్రాక్యువ్ నున్నవి. నెంటునే డెలివరీ చేయబడును.

వెలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయును.

బెన్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

1౬0 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్వలనుబట్టి పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి కఠినసాధ్యమును దృఢగాత్రమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇరానుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మేమే భరించుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయును.

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,

అశంకర్ గోవిందజీ, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

188 మంచి ధాతువుపై మంచులతో

ఇంక చీకటిలో వెలుగుచున్నారా?

మననంజరిమాత్రము. 40 మాత్రముల దేన్ని క్రయము ను 1.50 ను ప్రసిద్ధిగా మంచులపై ఇంతిక్రయమును ఏలిన అనుభవించుచున్నారా? ఈ మాత్రము బాల్బులను చెడునది కడిగితే తెప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంటియ్యి సారము, నల్లంసకత్తెలు, బలహీనము, రక్తకోమము, అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను విద్యార్థి వృత్తికి నిమిషములో పోగొట్టును, రాజకీయ కార్యములలో కేకవీరి, 20, చీజానాబునగర్ ధుంద్రాను.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

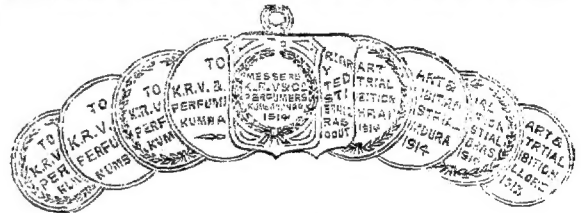
శ్రీయుత కల్పయించి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది

వెల 0.4-0

[దాస్తేజీ ప్రత్యేకము]

ఆంధ్ర సత్రికా కార్యాలయము

7 తిరుకెట్టి వీధి, మదరాసు

ఆతిథ్య కాలమునకు తగిన శిరోవారి నివారణి చేసి?

మన చందనాది తయిలము

ఈ తయిలము వాడమునకు చెంకు తేదరము ప్రాతః కాలములో గాదుకొని స్నానము చేసి యుండల పిత్తవీర్య దీనినా, కన్నులుంటు, కపాలభస్మం, ఓంటిరెలనొప్పి, తలతిడగుట వెంటుకలు చాలుట, శిమవపురున్నది. తీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రయము దేబ్బా 1-కి రూ 2-0-0

ఇదిగాక మావద్ద నువ్వక కక్కునాదియు నువ్వకను చున్నము, కొబ్బరితయము, నువ్వక స్నానానికి, దేహాంగము చంద్రవస్త్రదేరు, అలగజా, కేసరివస్త్రదేరు, పురుగు, అబ్బానీ, అంబర, మొదలైన వస్తువులు దొరకును. కాట్లబాగు : ౧౬ పినవారి వ్రాయవలెను. కే. ఆర్. వీ. అంబర కో.

నువ్వకన వ్యాపారము. మంచికోరిము.

K. R. V. & Co.,
PERFUMERS, KUMBAKONAM.

కొత్తపుస్తకములు

భక్తవిజయము :—కావ్యము బాగుము రు 8-0-0

శ్రీ గీతగోవిందము లేక అప్యవది :—శ్రీ గీత

దేవ కవి ప్రణీతము తాత్పర్య చూపితము రు. 0-8-0

(భక్తవిజయముతో కొనువారికి గీతగోవిందము 0-4-0)

శ్రీ త్యాగరాయ కృతులు :—నెల్ల అక్షరములు

రెండవకూర్పు 800 కీర్తనములున్ను, శ్రీస్వామివారి భావో

తో వారి చరిత్రమున్ను గలది కాకికో తెంకు రు. 1-8-0

శ్రీ పాండరంగ కీర్తనలు రు. 0-6-0

బాగుంటు తగిన గ్రంథములు.

సిందుబాదు : ఇదియొక చక్కని నవల రు. 0-4-0

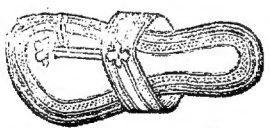
Rama or the Ideal King రామాయణ సార

సంగ్రహము రు. 0-2-0

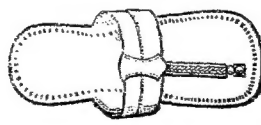
(Approved by the Text Book Committee)

విలాసము :—ఎమ్. ఆది అండుకంపెనీ,

286. ఎన్.పి.ఎస్. (అప్పిలింగ్స్) మదరాసు.

చెప్పలు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

నం	కొవగం	సగముకొము	కేలి ఉంగరము	సామాన్యమైన మడను	ధర	జత
5004	కొవగం	సగముకొము	కేలి ఉంగరము	సామాన్యమైన మడను	1-15-0	"
5005	"	విందుకొము	"	"	2-4-0	"
5018	పార్థులు	సగముకొము	వికాళమును ముందుకప్పు నోలకట్టు	ముందపుమడను	2-12-0	"
5014	"	అంతాకొము	"	"	2-14-0	"
5020	బెంగళూరు	సగముకొము	త్రైకతో బట్టు	"	1-12-0	"
5021	"	విందుకొము	"	"	1-15-0	"
5085	మద్రాసు	సగముకొము	బీది	"	1-15-0	"
5086	"	విందుకొము	"	"	2-4-0	"
5055	మధుర	సగముకొము	"	"	1-15-0	"
5056	"	విందుకొము	"	"	2-4-0	"

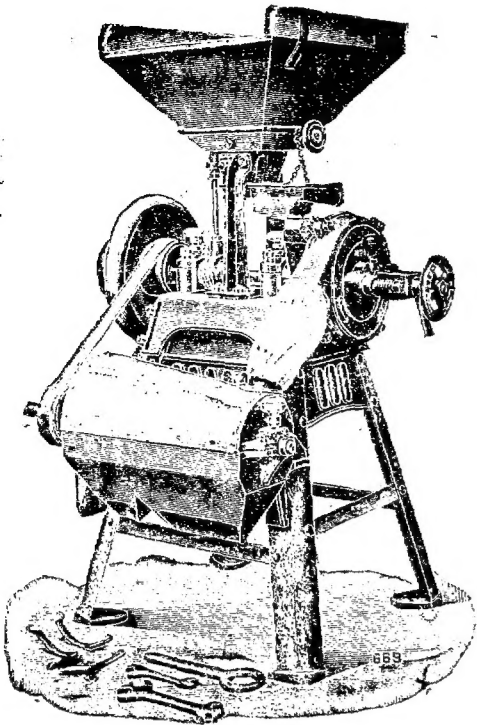
(తలిఅర్థం వెంటనే సొమ్ము మంజూరిము.

ఒకడెజను జతలు కొనువారికి నూటికి పదివొప్పన కొనువనియును.

కోం తెదర్ కంపెనీ, పల్లావరం, మద్రాసు.

విల్లరజేతులు మా విల్లర యేజుట్టుగు మెనర్లు మేనకొ, స్మిత్ అంబుకో, మాంటుకోడ్, మదరాసుకు వ్రాయుకొనవలెను

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు కి గుట్టముల శక్తితో భారీగా పని చేయును. శనిగలు, కందులు, వగైరా పప్పులును గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక కర్రాయములోనే తయారుచేయును. ఫ్యాక్టరీల వాటికి సహకారి వ్యాపారముగ బహులాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

గాబ్బన్ కూర్చో కిరస్టాయల్ యంజనము (రీక్ట్ గుట్టములు మొదలు 60 గుట్టముల వరకు) గ్యాసు యంజనము, పెంటు ఫ్యూగలు సంపుట, డాకిపంపులు, చేతితో నుంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు. (గంటకు 6 పంపులు) ఎండుపచ్చికరగింపు గ్యాసు యంజన వగైరాలకు పయోగించు పొగ్గుచేయు బట్టిము, మొదలైన ఫ్యాక్టరీలకు కావలయు సమస్తసామానాలు గూడ మాడద్ద దొరకును. తిప్పిన్లు కూతు వాగ్సి తెలిపికొనుడు.

ఇండియన్ కామర్సు లిండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు, మెషిన్ల మిల్లప్ల్యాన్ల కర్తలు, 4, శంభుదాసు వీధి, మద్రాసు.

చాదాపిడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆకలికుభృత రక్తములను జరించువాడ్యములకు కీటిమువంటి మందు. తుగుపులను, మచ్చలను, గండములను తొలగించు, పాతనోళ్లను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

తనావధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్పంతయును, సహజమైనను మధ్యరక్తిని అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసవోషములను, చలబద్ధకమును కాలైసంబంధమును నోళ్లను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రీకరచును. శరీరారోగ్యమును గలగ జేయును. 16 శోబాలకర కుండులకు 4 బోయెల బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తేటరు:- పి. డి. సావంత్, గళక. వనసవాడి నం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144. No. 2. BOMBAY.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

ఈమురబ్బాను సాలామిసిరి కాదని రహస్యపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు జెల్లకర్డు. నిరాకరించినచో తోడ్కొమ్మముగా పొందకచ్చును. దురభ్యాసముగల్గ బాల్కుములోనే ధాతువస్త్రము కలిగినవానికి హృదయకోశము బహిష్కరిస్తే, మరణకాలమువరకు దాఖలు ననభవింతురు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బా నేపించియెడల అట్టి దాఖలు తొలగి విశేష బహిర్గతంపన్న లయి కృతాశించుచు చిర కాలము నుభవక జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బావల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వస్థస్థితికలుగును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానున, నీగుడుగు మానున, బహుమూత్రవ్యాధి మానున, విశేషబలము కలుగును, రక్తము శుద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ నులవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకకావితము. ఇది కాబూల్, కాండహార్ దేశములలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈకందును విశేషముగా తినటవలన మనదేశపు 4 గుర్ర మనస్థుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలను. వై మురబ్బాను నేపించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది, 1 డబ్బాను 16 శోబాలు ఉపయోగించిన దాకల్ల పూర్తి గుణము కలుగును. 28 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణ మిచ్చును. అకపాత పత్రిక పార్సులతో పంపబడును.

15 తులారు, డబ్బీ నెల రూ. 2-0-0. తేవలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు. డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ షేడ్యూలు, నె 5, అవస్యకోడు, బెంగళూరు సిటీ.

అ మ్మ బ డు ను

బిట్టు బ్రయిడిత్తో సహా సెమిమిలిటరీ జీనులు

జమిందారులకును, కలెక్టరులకును, డిస్ట్రిక్టుపోలీసుఆఫీసర్లకును,

వాడుకకు తగినవి. కొన్ని మాత్రమే గలవు.

ఇది మనదేశముల లోపు పిల్లలకు పయోగము చిన్న సింగగుడైకిలు, దీని ప్రేము 16 అంగుళాలు, ట్రెస్సు 24 x 1 1/2 అంగుళాలు, రెండు గంటలు, ఒకపంపు, బ్యాక్ సీటు లున్న సహా గలన కమ్మత్తు తెలిపికొనగోరువారు:-

ఏకాంబరం అండుకో, మర్చింపు, అండు కమిషన్ జంటు, 18, సెకిండులైక్ బీచ్ మదరాస్.

“ఆనంద” గ్రంథముల, తృతీయకుసుము.

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము వచనము.

ఎటవ:- “భారతం శబ్దమో శబ్దః” అన్నట్లు ఇదియో వేదమునకు జగదీశ్వరితము. వేదమాతృమే కాక. వేద వేదాంత ములకంటె శక్తిక మైనది. ఇది యిన్నింటిసారము; నకలకాత్రు నగ్యవ్యయ. రాజోత్తముల యాదా తనరికెక్కిమును, మహా న్దుల మహాత్వ విశేషమును, కృష్ణుని పరమసౌలభ్యవైభవ మును నిందిగలవు. ఇంతే గాక ఇంద్రుని వజ్రాకృతిధర్మములు న, ప్రకృతి విశ్వత్రిధర్మములు, స్వామివృత్తి ధర్మములు అపద్ధర్మములు అన్నియు నిందుగలవు. సాంఖ్యము, మోక్షము న్యాయము మొదలగు సమస్త ధర్మములును గలవు. సమస్త పురుషార్థముల స్వరూపమును దత్తేత్యాధనములును గలవు. ఇందలి యవాంతరంధలా ఇన్ని యిన్ని యని చెప్పవలసికాదు.

ఇటువలూ చేర్చింపబడి యున్నది.

కాశ్యపిపు చందాదారులకు తపాలాఖర్చు సహా నెల		
మొదటిసంపుట	ఆదికర్వము	1-4-0
రెండవసంపుట	"	1-4-0
మూడవసంపుట	" సంపూర్ణము	1-8-0
నాలుగవసంపుట	నభావర్యము	1-8-0
అయిదవ సంపుట	కాంతివర్ణము ప్రథమభాగం	1-4-0

ఆర్. వెంకటేశ్వర అండుకో,

ఆనందా ముద్రాలయాధికారులు, మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన నచ్చును. బహుప్రాచీన కాలమునుండి బోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. డి. గా ధంపురుము.

అయితాద:- ప్రపంచచరిత్రాకార్యాలయము, (27) 145, కాలవీధి, నాదరాసు అని వ్రాయుడు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వదుపుటకు, వాటిని బాగుచేయించుటకు తరపియగు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు వదుచునో యేదేభాగములు యేదేవములచేయనో అది చెప్పి కొనియింపుడు స్వల్పముగానేయు రిశేరులను యాచుంకముల కల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ దొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి తర్వాత మెంటువారివద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి తంకబడును, అందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగిక్లాసులు జూలై నెల 16 తేదీ నుండి ప్రారంభమగును. క్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేదీన గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినచో నికసింతుటకు తా నొకంగబడును. ఈ క్రింక నుదహరించువారికి వ్రాసికోనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[కథ ద్వయ కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో, కులభేదము లేల కలిగి ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నది. తెలిమిగుల గులభము. 900 పుటలు నెల 4-0-0, అత్యుత్తమ ప్రతి 5-0-0. పోస్టుకర్చులు జేయ.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తెలి:- సులభము, స్వగుమధురము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములు కలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాగితం రెండు ధర గా. 1-8-0. పోస్టుఖర్చు జేయ. (4-12-14) జనిమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మ్యూనిసిపల్ లైబ్రరరీ, కడప

ప్రథమ పురూష దావిడ మహాజనసభ

దండిగుంటలో జరుగుట

పురూష దావిడము రీతి కేవల నెల్లూరుజిల్లా కోటా తాలూకా దండిగుంటగ్రామమున మూడుగుంటలకు సమా...

చదలవాడ నందరామ శాస్త్రిగారిగారు. అలాడి మూర్తరామయ్య బి. ఏ. గారు, మామిడి పూడి వేంకట...

రెండవరాటి యడయమన తిరిగి సభకుడిసి 1916 వలయు జూలై నెల మొదలు 1917-18 జూలై నెల...

ఉద్వేగములను వారికి వచ్చెడి జీతములో నెలకు రూపాయలు...

ఈనూతన ప్రథమ విద్యార్థులయొక్కయు, దిక్కులేని ముగిసినయొక్కయు, ముగిసినయొక్కయు చేతులయొక్కయు...

ఇట్లందఱును కలిసి నెల్లూరుజిల్లా, చెన్నపట్టణ మండల, విద్య సభసంఘానికి విద్యార్థులకు విచారములకు...

ఇవాళానా సభ్యులు కలుగుటకు వాధామైన సంధ్యావందన నిర్వహించి ప్రతిపురూష గ్రామిణియును ఆమె...

ఈ సభ్యులకులను గురించి నిధానమును కాన్య నిర్వాహక సభ్యులు, ఆగ్రహనానికియు విచారించి రెండవ...

ప్రతి గురితమైన విద్యను స్వీకరమును.

ఈ గ్రామ ప్రజలకులకు అత్యుత్సాహముతో సభ్యులంగీకరించి సభాధ్యక్షులంత్యోగముతో సభయనినది.

ప్రొద్దుటూరు మున్సిపల్ తొందరలు.

మాపురము మున్సిపల్ తొందరలు యాధిపత్యక్రిందికిరచ్చి నుమా రోజునందరము కాలము జానవచ్చును. కాని ఇందు...

బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల.

(వల్లూరి సూర్యవారాయణరావుగారు)

మన కల్లెటూర్లో లోకములోపలకంద యేగ్గడిన ప్రైవేట్, సెంటర్ పాఠశాలలలో చదువుకొనుచున్న బాల...

ఇట్టి విశిష్ట ఫలితములకు నిజారణములే ఈ ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల శిక్షణ. దీనిలో చదువుకొనువారికి కలుగు సౌకర్యములు, లాభములు:- (1) ఇంగ్లీషుభాష రెండవ...

ఈ కళాశాల సభ్యులకు నెలకు మూడు ఆరురందల రూపాయలు...

మొత్తము మిగుల కష్టము. దీనికి స్థిరమొకసటి శిక్షణచేయవలెను. ప్రస్తుతము స్వార్థ త్యాగముతో చేసే యున్న కోవల్లె మామంతరావు జంతులుగారు, భోగిరాజు బ్రాహ్మ...

మా గానికల్లె పురూషుని కళాశాలప్రతిష్ఠాలోకార్పణ కోవల్లె మామంతరావుజంతులుగారి చేత దానకట్టావ్రాసి, వారికిననే తాపతిగి, తనకు కాళ్ళెర జరాయితిమియ్యను, వారికి నంద...

ఇట్టికష్టములను సహించుటకు యిదిగరకు కొంత ప్రయత్నముచేయగా వారత్యము 1 టికీ నుమారు శివరూపాయలు రాగల భూమి సహించుటచేసి.

ఈవిషయ, హిందూ కాలాపరిగ్రహ, మన జీతముల శత్రు సాహించుట, వారిచేతనే సభ్యులకు కాలిజీయంగాను లో ఒక యింగ్లీషు స్త్రీ కుమారులు కలగకులకు వానము...

ఒక కష్టము:- సంద్యాలకు నివాసమునందు మహా సంక్షేపమునందు ఒక గొప్ప అడ్డము జరిగింది. అందుకు చాలామారులునుండి జముల విచ్చేసి ముందరి. దినుసుకు ఆ...

II

MR. V. RAMACHANDRA ROW.
General Secretary Andhra Students Mess.
VICTORIA JUBILEE TECHNICAL INSTITUTE,
BOMBAY

వాతము ముక్తముగా నానెడి పుష్కలమును విడిచివేసి
 మంజుశాపవనము వానినప్పుడు విడుదలయిన పుష్కలమును
 వానితో నుత్తర ముక్త్యుత్తరములు నడవగా వనమును దాటి
 నమనా రాజ్యపించిరి.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రభుత్వమున ద్రావిడమతాధి, ఆంధ్రజాతీయకళాశాల	8
హైదరాబాద్ విభాగము	4
దేశీయ కంత్రికాగ్రంథము	5
ప్రభుత్వము	
6 కోట్ల ఆస్తు	6
మైసూరు ఆర్థికసమావేశము	7
విదేశీ తంత్రవాదులు	8-9
మైసూరు ఆర్థికసభ	10
ఇంగ్లీషు కంత్రికాగ్రంథము	11-12
గుంటూరు నా దళసభ, ఆంధ్రదేశకాగ్రంథము	13
యుద్ధభూమియందలి ఎడతలభాగము, వృత్తాంతశేఖరులు	14

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1916 వ సం. జూన్ నెల 10-వ తేదీ

శనివారము.

ఆము కోట్ల ఆస్తు

మన ప్రభుత్వము వారు సంవత్సర సంవత్సరమును మనదేశములోని రైల్వేలు మున్నగువాని వ్యయములకై ఆంగ్ల సీమలో కోట్లకొలది ఆస్తుదీసి కొనుచుండిరిని నూచదువరు లెరుగుదురు. రైల్వే వ్యయములకేగానీ 18 కోట్ల రూపాయలు ఏటకు అప్పుచేయుట పద్ధతిగా నేర్పడి యుండినదియు తెలిసియే యున్నది. ఈ ద్రవ్యములయు ఆంగ్ల భూమిలో అప్పుతీసికొనుటవలన వడ్డీ ఆదేశ వ్యాపారస్థులకు ఇచ్చుటి ఆదాయమునుండి ఎత్తే పంపవలసి యుండుననియు అతీసికొను అప్పు ఈ దేశముననే తీసికొనిన యెడల ఈ దేశములోనే వడ్డీ పంచి పెట్టబడుటచే సంకల్ప దేశమును వదిలిపోవుట సంభవింపదనియు కొంత బలవ దభిప్రాయ మేర్పడినందున ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ఈదేశముననే సాధ్యమైసంతవరకు అప్పులుచేయుట మంచిదను నభిప్రాయమునకు మరలుచుండిరి. ఈ లోపుగ మహాసంగ్రామము తటస్థమయి ఈ యభిప్రాయమును ప్రవహించునది యైనది. సాంకేతిక రాష్ట్రము లెల్లయు ఘోరకదనమున నిమగ్నము లగుటచేత నెచ్చటి ద్రవ్యమును వారికే చాలక వచ్చియున్నది. వారితిరులకు అప్పిచ్చుకట్టికొని ప్రస్తుతమున తేరు. లోకమంతటను నుత్తమసంపద్యక్తులకు ఆంగ్లభూమియైనను తన దింకర్పుల కేర్పరచుకొనుటకాక మిత్రముండలిగాని, ఇతర రాష్ట్రములకును ఆర్థికసహాయము చేయవలసియున్నందున నితరులకు అప్పులిచ్చుట మాని తానే యెప్పుడునైనను అప్పులు సంపాదించవలసిన ప్రదేశ. అందుచేతనే యిటీవల కొందరు మన సాంకేతిక స్నేహితులు, అందులో ముఖ్యముగా యుద్ధరక్షాభివృద్ధి కంకణముకట్టుకొని పనిచేయుచుండు వెట్టుగారు, మనదేశముకూడ యుద్ధమునకు గాను ఆంగ్లభూమికే అప్పుగా ద్రవ్యమిచ్చి సాయపడవలసినదని సలహాచేయుట సంభవించినది. మరి కొందరు మనము కొంతయప్పుకు పూచిపడి ఆరీతిగా ఆంగ్లభూమికే సోపానముపెట్టినదని ఉపక్రమించినవారు నున్నారు. సామ్రాజ్యసేవ చేయవలయునని మన కచారముగు మిత్రాహలము కలదని మన ప్రభుత్వమునా రెరుగుదురు. నిన్నటిదినము మేము

ప్రకటించిన ఛేంబర్లనుగారి లేఖ సాధికారముగానీ విషయమును వ్యక్తపరచినది. మనము సైన్యములలోచేరి రణరంగమున శత్రువు నెదిరిపాణము లర్పించియైన సామ్రాజ్యమును సురక్షింపవలయునను నభిలాషచే దినదినమును విచ్చికపైనికవృత్తిని కోరుచుండుట నెల్లరు నెరింగియేయున్నారు. కాని అపారముగా దినమునకు 7½ కోటి వ్యయముగు సం దర్భమున అప్పురూపముగాగాని మరి యేరూపముగాగాని ఈ హైదరాబాదు, కుతూహల మెంత చూపినను, కార్యమున నేమియును చేయజాలదనుట మనప్రభువులే యెరింగియున్నారు. మనదేశమున రైతులు ఋణమున పడియుండురీతిని మరి యేదేశమునను ఏరైతును ఋణమున పడియుండులేదు. మన రైతులమొత్తపు ఋణగ్రస్తత అయిదునూరు కోట్లుండునని తేజ్జాలు లెక్క వేసియున్నారు. దామాషా వేసినయెడల మనదేశములో మనుష్యులకు 16 రూపాయల అప్పు ఉన్నట్లు తేలుచున్నది. సంవత్సరమునకు దామాషాను మనదేశమున మన మ్యనకు ఆదాయము రు 27 లని గణించబడియున్నది. సంవత్సరమున కిది స్వల్ప ముదాయముగల మానవుడు అంతకు సగమునకు పైబడిన అప్పును ఎంత బరువుగా నెన్నవలసియుండునో ఆలోచింపతగి యున్నది. కొందరు ప్రేమంతులు ధనవంతులు ఉన్నను కొందరు మహారాజులు జమీదారులు కల రైనను సాధారణస్థితి ఇట్టిదగుటచే హర్దిజి ప్రభువులు సర్ విలియము మేయరుగారును హైదరాబాదు భూమినుండి ద్రవ్యసహాయ మెక్కినగా రాజాలదని నిర్ణయించుకొని ఎంద రెన్ని విధముల తమ్మురు తూలనాడినను లక్ష్యకెట్లక ఈ భూమిలో యుద్ధపు అప్పుల సంగతియే తలపెట్టలేదు. హర్దిజి ప్రభు పద్ధతినే నడుచు కొందునని ఈ భూమి మీద కాలుపెట్టుటలోనే వాగ్దానము చేసిన మల్లుసుపర్లు ప్రభువుగారు తమ మాట కనుగుణముగా నడుచుకొనునట్లే తోచు చుండుటకు సంతసించు చున్నాము. వారి సంవత్సరము 6 కోట్ల రూపాయల అప్పునొక దానిని ప్రకటించినారు. ఇది ముద్దపు అప్పుగాను, మేము పైన వివరించిన హైదరాబాదు యొక్క సాంవత్సరికాచారమును అనుసరించిన యప్పు. కడచిన సంవత్సరము అందు కోట్ల రూపాయలకై ప్రకటించబడిన యట్టి అప్పు ఎప్పటివలె వర్తమాన సంవత్సరమున రైల్వే నిర్మాణాదిక కార్యములు జరుగకున్నను కొలదిగానైన ఇది వరకు జరిగిన పనిని నిలుపునంత వరకు నైన పరిశ్రమ జరుగక తప్పదు. ఈ మాత్రమైనను ఇతర భూములలో నిప్పుడు అప్పు దొరకదు. అందుచేత మన ప్రభుత్వమువారు ఆరుకోట్లు మాత్ర మీ సాంవత్సరము అప్పుచేయ నాలోచించినారు. ఇది స్వల్పమే యగుట వల్లను ఈ దేశముననే వినియోగపడి మరల విశేష భాగము ప్రజలకే తిరిగి వచ్చునది కావునను ఈ మహా సందిగ్ధ సమయమున ప్రజలు తమ కున్నదానిలోనే ప్రయాసపడి నేకరించియైనను తమ దేశవ్యయములకు తామే ద్రవ్యము సమకూర్చి కీర్తిగాంతురని నమ్మవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన అప్పు ఆరుకోట్లు. పండ్రెండుకోట్ల వరకైనను స్వీకరింతురు. నూరు రూపాయల ఆస్తు పత్రమునకు నూరు రూపాయ

లిచ్చి తీరవలెను. వడ్డీ స్థూలకీ నాలుగు వంతున నీయబడును. 1916-వ సంవత్సరము అక్టోబరు 1-వ తేదీలోపల ఈ యప్పు తీరవబడును. ఈ యప్పుకు ద్రవ్యము వంపగోరువాడు ఈ నెల 14-వ తేదీ బుధవారము మొదలు ఈ నెల 28-వ తేదీ బుధవారము లోపుగ దరఖాస్తులు పంపవలెను. నూరు రూపాయలకు తక్కువ గాక నూరుతో మాత్రమే గుణితము చేసి ఇయ్య దలచిన మొత్తములు తెలుపవలెను. కలకత్తా క. రెస్పి కంట్రోలరునకు మద్రాసు, పంజాబు, సంయుక్త కరగణాలు బీహారు ఒరిస్సాలు, బర్మా ఈరాజధానుల అకౌంటాంటు జనరలలకును, అస్సాము మధ్యపరగణాల కంట్రోలరులకును, బెంగాలు, మద్రాసు, బొంబాయి బ్యాంకులకును ఇల్లా బ్రెజిల్ కును దరఖాస్తులు పంపవచ్చును. నూటికి అయిదువంతున కిసాజిట్టుకూడ దరఖాస్తుతో పంపవలెను. జూలై మొదటి తేదీలోగా దరఖాస్తు దారులకు నూరేసి రూపాయల పర్మిట్ కెట్టులు, ప్రభుత్వము వారు మంజూరు చేయగలిగి సంతవరకు, పంపబడును. అట్టి పర్మిట్ కెట్టులు రు 5000 లకు మించనిచో ద్రవ్యమంతయు ఆగస్టు నూడవతేదీ లోపుగా చెల్లించవలెను. అంతకు పైబడిన యెడల నాలుగు వాయిదాల మీద చెల్లించవచ్చును. ఈ వాయిదాలు జూలై 13, ఆగస్టు 3, ఆగస్టు 22, సెప్టెంబరు 7, గా నియమింప బడియున్నవి. క్రొత్తయప్పునకు ద్రవ్యమిచ్చు వారివద్ద ప్రాతేకి వడ్డీ, కిక్కి వడ్డీ గవర్నమెంటు పత్రములన్న యెడల ఇప్పుడుకట్టు ద్రవ్యమున కెక్కువగాని మొత్తము వరకు వాసిని ఈ క్రొత్తబాకీ పత్రములుగా మార్పు కొనుటకు ప్రభుత్వము వారు సనుకూరుములు కల్పించి యున్నారు. తపాలాఫీసుల ద్వారా ఈ క్రొత్త యప్పుకార్యక్రమమును నడుపుటకుకూడ నేర్పాటులుచేసి యున్నారు. వారి వివరము ముందు తెలుపగలము.

మైసూరు ఆర్థిక సమావేశము.

మైసూరు మహారాజులుగారి జన్మదినము సంతానార్థిక సమావేశమునకు వినియోగించ బడుట మహారాజులుంగారికి సంతాన తేజమువనిన సంతాన వీరతగలదో చక్కగా తెలియబరచుచున్నది. అట్టి వీరతను గనుబరచు ప్రభువునకు ప్రజలు కృతజ్ఞతా బద్ధులై యుండుటే కాక బయటి లోకులును గౌరవము నిండార చూపురునటుకు సందియము లేదు. మహారాజులుంగారికి అన్ని విధములను చక్కగా తెలియుట్టి ముత్ర పుంగవుడు సర్ విశ్వేశ్వరయ్యగారునుట వారి ప్రతి వాగ్యమునను ప్రతి కార్యమునను ప్రతిఫలించు చుండుటకు మేము కడుగడ సంతసించు చున్నాము. వీరు ఆర్థిక సమావేశముల నుపక్రమించుచు చేయు నుపన్యాసము లెల్ల పుడును వ్యాదయాగ్గదకరిములు. వానిలో సామాన్యముగా గతి సంవత్సరము జరిగిన యభివృద్ధి యంతయు క్రోడీకరింపబడు చుండుటచే ఉత్సాహముచే కలుగు నాహ్లాదమే కాక కార్యనిర్వహణ కథనముచే గలుగు నునోద్దీపనంబు గూడ ఏక సమయంబున జరుపరులను భవింప గలుగుచున్నారు. నిన్నటిదినము విశ్వేశ్వరయ్యగారు ప్రకటించిన సంగతులు మైసూరు యొక్క సర్వరాభివృద్ధిని కనపెట్టి యుండువారలకును గూడ ఆశ్చర్యమును కల్పించునవిగా నున్నవి. పరిశ్రమల నాలోచించితిమేని గంధపునానె పరి

శ్రమాగార మేర్పడినది. నల్లపల్లిశ్రమకు తగిన యంత్రములు సిద్ధమయినవి. మైసూరులో మరి యొక ప్రతికర్తాగారము నిర్మించుటకు ఏర్పాటులను క్రభుత్వమువారు తాలోచించుచున్నారు. ఇందుకు ఉక్కుకరిశ్రమలు సాధ్యమౌతాయని విచారణలు సాగుచున్నవి. కాగితపుగొల్ప, కర్ర నూనె, బొత్తాములు మున్నగు కరిశ్రమలకును తగిన ప్రోత్సాహము కల్పించుటకు ఆర్థికసహాయకేళపు టుపసంఘమువారు క్రభుత్వశాఖాధికారులతో సంప్రతించుచున్నారు. గృహపరిశ్రమల నభివృద్ధిచేయు క్రతిష్టాపన ప్రయోగముగా సంవత్సర కాలము నడుపుటకు క్రభుత్వమువారు ఉత్తరువులు దయచేసినారు. పోత్రామికి వ్యాపారవస్తు పదార్థ నాగరము లేర్పరుపబడనున్నది. దశరా ప్రదర్శనములలో నట్టి ప్రతిష్టాపన యొక్కటి ప్రారంభము కాగలదు. ఇవి ఎల్లయు రాయండు వనరుగా దోచి కొంద రాజేపించుట కిందులో కొంత యెడమున్ను మనదేశపు స్థితిగతుల నాలోచించినచో నిర్మాణ క్రియ యందు గల కష్టములను దలంచుకొనిన యెడల నిది స్వల్పభివృద్ధి కాదనుట యెట్టి వారికిని దోచకపోదు. పని శాగుగా నడుపనిచోట నడువలేదనియే దివాకాగాను స్వస్థముగా వాక్రుచ్చి యున్నారు. వ్యాపార విషయములందు తగిన యభివృద్ధి కానరాలేదట! వ్యాపారస్థులను విదేశ యాత్రకు బోపునటు ప్రోత్సహించుచున్నారు. విశ్వేశ్వరయ్యగారి యహమాన్ థాహమున నీ కయత్తములును జీవకళానిర్మలములగు నసి నమ్మచున్నాము. విద్యా విషయముల వంకరు దిగితిమా మైసూరులోని అభివృద్ధి ఇతర ప్రాంతములను తిరస్కరించి వారికి సిగ్గు పుట్టించిన టున్నది. జూలై మొదటి వేదిగో మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము ప్రారంభము కాగలదు. మైసూరు బెంగుళూరులలో గ్రంథాలయములు అభివృద్ధి చేయబడివి. జానకదములలో గ్రంథాలయములను స్థాపించుటకు ప్రశ్నేకముగా నొకవర్గతని క్రభుత్వమువారు మంజూరుచేసినారు. తాలూకా ముఖ్యోత్పాదకములలో వ్యాపార విద్య నేర్పు తరగతులను పెట్ట వారంభించినారు. కన్నడ గ్రంథ ప్రచురణమును గురించి యాలోచించుటయు క్రజలలో ఉత్సాహభి నివేశముల గల్పించు నట్టి ఉపన్యాసకుల నియమించి వారిని దేశమంతను త్రిప్పి వారిచేత పనిచేయించుటయు రెండును జరిగినవి. నిర్బంధవిద్య ఎచ్చెచ్చట ఉపక్రమించబడినదో అచ్చటచ్చట సంతయు విషయమందినది. జాన పదిములలో వ్యవసాయవిద్య నేర్పుటకు చేయబడిన వర్గతి ఇటీవలనే మంజూరయినది. విద్యాలయముల యభివృద్ధి చూతమా విద్యాశాఖ వారు సంవత్సరములో కొత్తవిద్యాలయములు 777 క్రభుత్వ సహాయము లోను 130 ప్రభుత్వపు యాజమాన్యమునను స్థాపించినారు. పెద్దవాకి 10 విద్యాలయములును 418 రాత్రి పాఠశాలలును నెలకొనినవి. ఈయభివృద్ధి కథనముచేతనే మనకు దిగ్భయ కలుగుచున్నది. ఎక్కడి మైసూరు? ఎక్కడి మనము. నిర్బంధ విద్యములు! వ్యవసాయ విద్యాలయముల, దేశము తిరిగి బోధించు బోధకులు! ఇంక నేవియేవియోనల! మనకిని మాటలేగదా! సత్యము లెప్పుడైన నగునా? అప్పటికి మైసూరు సస్థానము ఇంకను నెలమందునకు నడచిపోయియుండునోగదాయని ఆశ్చర్యచింతల రెంటిని వెలిబుచ్చని బ్రిటిషువంశజ పౌరుడుండగలడా?

రాబోవు సోమవారమునాటి సభ.

చెన్న పురలో క్రబావాతలలో వాసికెక్కినవారు, ఇట్టి కథల ననేకమునడిపించినవారు, మితవాదాని ప్రసిద్ధి కెక్కినవారు, క్రభుత్వమువారివలన గౌరవ బిరుదములనంది నుపగిసిద్ధులై నట్టివారు సోమవారమునాటి సభను జరిగిన సెషియన్లలోగా నేటి ప్రాంతికాలపు ట్రెయిన్లపత్రిక ఆసభ ఆవిరెంటుటకు నొక నిలిచి మాత్రములను లాగుటవలన జలుబుబురుచున్నవని ముదిండుటగాని సభను నడపువారికి తగిన జవాబుదాకీ ఈ విషయమున లేదని ముదిండుటగాని కేవలము కంహాసావృతము. హిందూదేశము నాయకులలో నగ్గగణ్యులయిన వారికి బీటెంటుమ్య గారు వని ఏ మాత్రమును నచ్చ లేదట! న్యాయాధియోగలో పుంభాను పుంభానులు గామదాసు ప్రిభుత్వమువారి వర్గము ఖండించుచు వ్యాసములను వ్యాసిన నాయకుల మాట చెప్ప వనియె లేదు. మితవాదులలో మితవాదియు ప్రిభుత్వ క్తి పతాయణులలో నగ్గగణ్యుడును వల సర్ వారాయణచందావార్కరుగారే ప్రిభుత్వమువారి కీవిషయమున మహాజనుంప నున్నారట! ఇక ట్రెయిన్లపత్రికకు మిగిలి యిండు నాయకులెవరో బోధపడ వున్నది. చెన్న పురలో జరిగినసభలలో నెంత తిప్పికరముగా ప్రిసంగములు జరిగినన తలుపులు పగులగొట్టి బల్లలను బగ్గిద్దలచేసి ఆల్లరియొక్కవారెవరును ఇవరకుకావరాదు. దక్షిణాఫ్రికా గండంగోళి లక్ష్మణు నయితము ప్రసాధాసమును జతగియిందేమిదా. ఎప్పుడులేని కొత్తభయము పాపము ట్రెయిన్లపత్రిక కే దుకు బట్టలయినో మాటలో చున్నది. బొంబయిలో యావద్భూత ఉపాత్పత్తియసభను ఆవిరే టుటకల్లరి చేసిన మహాంభావుల బోటివారు సోమవారమునాడు ఎరిశే) రే పణము వలన నయిన దిద్ది ఆల్లరి టెయిగలరి ట్రెయిన్ల పత్రిక కు ముండు గానే తెలిసినదాయెను. నాఖియాపట్టు ప్రాణమును దుఃఖమున తెచ్చి పెట్టకొన కలము ను ఏ పిచ్చి గాడునున కొండు. ప్రిజాన్యాకంత్త్యము లాకటిపెటల కోటి బాబోవుమండగా నోని మూసిగొని యిండుట దేశభియాము కాబాలదు. ప్రిభుత్వమువారికి ముండునన్ను దాని చెప్పవలెట నన్యాయముచేసిన టుట. ఆ దుశ సోమవారమునాటి సభ ప్రిజలయొక్కయు ప్రిభుత్వ యొక్కయు మందికొంకే కేవలము ఆవసాము. చెన్న పురప్రజలు కందలకొలది వేలకొలది కెల్లి ప్రిభుత్వము వారియెడలను ప్రిజలయెడలను తమవల విప్రుక్తధర్మము తమకు పరాజనకు కాలప్రేక్షితో నెరకేన్ ట్రెయిన్లపత్రికకు బుద్ధిగరవెదన గాక యని యుచున్నాము.

అసీబీసెంటుమ్య ప్రత్యుత్తరము.

ఆసీబీసెంటుమ్యకు నిచ్చిన హెచ్చరికల విషయమున నిన్నమాట సంపాదించి వార్తయే సహకాలమున నీ న్యాయాధిమా ప్రతికరుల సంపాదించి. ఆసీబీసెంటుమ్య గారు దానికి క్రతుత్తరమును నిన్న సాయంత్రమే గ్రామిని వారికి ముఖ హెచ్చరిక లియ్యబడెదట! మొదటి హెచ్చరిక ఆమె ప్రారంభకాలము కడటి పర్యాయము రిజప్టు చేసికొనుటకు యిండు ఇయ్యబడినది. ఆదియ యుద్ధసంబంధిత గాను. ఏయోఏయినో మొదల నేరకలకు గురించి గ్రామిని వ్రాత విూద వెగించవచ్చున సుబధుకలరి. గవర్నరు గారు ఉత్తరము గ్రామినినది హెచ్చరికగా చేరబాలదు. ఆయుత్తరమును ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగ్రామెను. ఆ సే హేతులకు స్నేహితులు గ్రామిట్టు లగుచున్నకాని పాలక పాలిత సంబంధములంకా తేవు. మూడవ హెచ్చరిక ఏమో ఆసీబీసెంటుమ్య గారిగారు ముఖ హెచ్చరికలను తెలియపరచి మొయు సప్రకే ఆమె కారణ నుడిగియెవల అధికారులు తెలిపియుండునని శోధించుచున్నవారినిగ్రామిని. ఆ కల్ల నుట నన్న ఫివ్ ప్రెసిడెంసీ మేన్స్రీలు గారు ఆసీబీసెంటుమ్యకు గ్రామిని ప్రతికర్తలనున నిష్పత్తియనె. మొయు వార్తను మూడవేటి తాను కారణమడిగినను ఆడిడినవకు తెలియజేయ దియ్యవలెను ఇయ్యడెను తెలుగువలనదయిఆసీబీసెంటుమ్య కోరకు. మొయు వార్తను తానుత్తరవాదులు కారనియె తాము కారణమిచ్చునీలో తేరనియ న్యాయాధికారి పెట్టి గారు తెలియజేసినా.

వైలమరణములు:— జూలై ౧౦ తేదీనో నందిమకు వారమునాటిల హిందూదేశములో వైలగర్వత సంవసీంప బడినవారు 445 ఆ దులం బుకెనొందినవారు 858. బొంబాయి 98; మదరాసు 10; తెంగాలు 1; బీగారు ఒరిస్సా 26; సయ్యుక్తరాష్ట్రములు 88; పంజాబు 12; బర్మా 82; మధ్యరాష్ట్రములు 4; మైసూరు 37; హైదరాబాదు సంస్థానము 40.

స్థానిక వార్తలు

దీపముల వేళ:— నేటిదినము సాయంకాలము 7.8 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

కాలమాన నితి:— నేటిదిన మధ్యాహ్నము 97.7 డిగ్రీలు. అధమాష్టము 82-6 డిగ్రీలు.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మసమాజము:— ఈ నెల 11 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు అడ్డా పిల్లైకిగె వెం 97 య ఉపాసనకుందిరచున పి. నుబ్బానాయు నాయుడుగారు ఉపాసనకేసి తెలుగున నావ్యసించును.

ప్రజలు తమ యసమ్మతి తెలుపు సభ:— ఎల్లండి సోమవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ మందిరములో డాక్టరు సర్. ఎస్ నుబ్బానాయుం అయ్యగారి యాజమాన్యము క్రింద పత్రికా కాపాము దెస తమ యసమ్మతిని ప్రిభుత్వమువారికి తెలిపి దానిని రద్దుచేయ ప్రార్థించు నిమిత్త మొక బహిరంగ సభ జరుపబడును.

కన్నము వేయుట:— ఇదివరలో ననేకమారులు దొంగతనముచేసి శిక్షించబడియున్న కేదర ఆరు నాయంకర ముగల మునస్సాయిలను దొంగ యాదినను ఉదయము 8 గంటలకు టిప్పీ కేతులో దొంగతనము చేయుచుండగా పట్టుబడిన. చీపు (వెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు) గారు వారికి ఒక సంవత్సరము కఠింశిక్ష విధించి కెప్టెంకరము ముద్దాయి పోలీసు వారి యజ్ఞలో నొకసంవత్సరము జరిపి మెలకలయినని చెప్పి.

డాక్టరు ఎమ్. పి. కేశవయ్య:— ఎమ్. పి. కేశవయ్యను వి. ఎస్ ఎస్. గారు వెంటనే మొయిమొదట్ల మిలిటరీ డ్యూటీలో తరలపెడినది ఆజ్ఞాపించబడి.

నినిలు అసీబీసెంటుమ్య:— అంగాడిపురము నినిలు అసీబీసెంటుమ్యను ఇ. అయ్యకమిననుగారు ఇండియన్ మెడికల్ సర్వీసువైని భావావి పోలయనని ఆజ్ఞాపించబడి.

బహిరంగ సభ:— మదరాసు దొరతనమువారు చేసిన పని బాకులేదని నిరూపించుటకు బొంబాయిలోని జను లందరి కోక బహిరంగ సభ జేయుటకు తగిన ప్రియత్నములు జరుపుచున్నది.

రణరంగమున కరుగుట:— గిన్నిటిడిమర కొంతమంది యువకులు పునచ్చేసెండి రణరంగమునబోవ బయలుదేరి. ప్రెంచిగవర్నరు, నెక్రేటిరు మున్నగు గవర్నరు పెంటు ఉద్యోగములు ప్రేమనకుబోయి వారిని సాగవంపిరి.

ఇండ్లు కాలిపోవుట:— క్రిందటి ఆదివారము సాయంకాలము 2 గంటలకు ఆగ్నేయము నువాయువోనన్న పలాటి పేటలో కొన్నియిండ్లు కాలిపోయినవి. విశేషముగా నవ్వును కలిగింది గాని ప్రాణిభయము మాత్రము కలగలేదు.

రాష్ట్రీయ బహుమతి:— యూరోపియను శ్రీకి గాని యూరేషియను శ్రీకి గాని పరాయి దేశములలోయి యధికముగా జనువుకొనుటకు ఇండియాదొరతనవారిచువిద్యార్థిని చేరన మీ సంవత్సరము ఆచారము నందలి మాజ్ ఆసికి యొగ్గకన్యా లి. పి. గారి కీయబడింది.

చతుర్థాగ్రహణి యహసభ:— చతుర్థాగ్రహణి సభ గతనెల 27 తేదీన తేలండు కొప్పర్ల యగ్గన్న బి.ఎగారు నూజమాన్యముక్రింద సర్వాపురములో జరిగింది. చాలమంది యుద్యోగులు సభ నలంకరించిరి. నట్టిబావర విద్యార్థిప్రతికింధి యే గాటు చేయబడుతు, వివాహోచల దు చేయు అవసర వ్యయములకు తగ్గించుటకు సా. సుము తమవ్యవహారములను తామేచక్కచేసికొనుచు వికయ్యయుగ నుండుటకు ఉపన్యాసకులవలన మరొకను, నీతిని బోధించుటకు, సభయం దతిర్వాసములుగి:వి.చందాబుననూలుచేసి నిధియేర్పాటు చేయుటకై పి. వేంకటస్వామిగారిని సభా కార్యదర్శిగ నియమించిరి.

విరోధా మహా సంగ్రామము

ఈ ప్రైవేటు ఘోర యుద్ధము : రాత్రింబగళ్లు జరుగుట

వో కోట రక్షణము—అతిసం స్థవనీయము

రహస్యవారి ముట్టడి—బెల్లెములో విభ్రాంతులగుట

జెట్లండు యుద్ధము—జర్మనుల ప్రగల్భములు.

రైటు రు ఏ జెన్సీ.

ఇంగ్లాండు

కిచ్చెనరు కుటుంబము

సమాశ్రితములగుట

లండను జూన్ 8.—కిచ్చెనరు గారి సోదరి పార్క్లెయిడోర్ సానికి శ్రీ బార్న్లీ సాగ్గర్లూడు తన వివాహమున దెలిపెను. ఆమూల్యమైనట్టియు, దిగువదియునునూ పూర్వ విశ్వాసముగల మిత్రుని గోలుపోవినది కీర్తి వారీతంతి వార్త యందుడవారిందిరి. సోదాసునండి:—సోదాసు వాస్తవ్యులు ఈజిప్టు సేనలు, సోదాసు పరిపాలకవర్గమున కిచ్చెనరు గారి మరణమునకు కరుణ చూపిరిని సర్దారుగారు కిచ్చెనరుకుటుంబమునకు తంతునంపిరి. నిరంతరభాధి కారణమునండి కిచ్చెనరుకుటుంబపు వీరల కాపాడి యుండెను.

జూన్ 9:—కిచ్చెనరుపుత్రులగారిని సూర్య వాగ్గి యును ఇండియన్ డెయిరీ లెలిగిపు పత్రిక యిటుల వార్తాయున్నది. “ఇంచులన యుద్ధక్రియలు లేవార్యమున మారకేరపు. కిచ్చెనరు గారు వెనుకనుండి దన్ను చేయునటులనే యింగ్లీషు జయమునుగ్రహించెనని గానవార్యము తమ ప్రయత్నముల ఫలితములు జూడవంతుట మాత్రము తటస్థమైనది. అటుల జూడవలెనను కోరిక గూడ య తన కి లేకుండెను. రాజ్యాంగమంట్రులు కిచ్చెనరు గారి సామయ కిచ్చెనరుకంటి ధీమని తోరకని నియోగించు నున్నాడు.”

యూరప్ దేశ సేనల యాధిపత్యము.

లండను జూన్ 8:—మేజరు జనరలు రీక్ గారి ప్రాసే యూరప్ దేశ సేనా పరిపాలనమునకు మేజరు జనరలు సర్. ఎఫ్. గార్ గారు నియమించబడిరి. వీరికిరతలో విశ్వగోమయ యుద్ధమున వైరిత కాన్యదృశ్యము మేజరు జనరలు సర్. ఎఫ్. జేక్స్ గారి కొనుగదీసినది.

సామ్రాజ్య వాణిజ్య సభ

ఆస్ట్రేలియా ప్రధానమంత్రి యువరాజ్యము.

లండను జూన్ 8:—సామ్రాజ్య వాణిజ్య సభయందు హాజరుగారు కిచ్చెనరు గారి ప్రజ్ఞావిశేషమును ప్రకటించుచు నిటనిరి:—యెన్నటి నాకాయుద్ధము ఆంగ్లేయుల సమద్రాధి జల్యమున వ్యక్తిరంపించిరి. జర్మను లాంగ్లేయుల నికలేజూడ వైసలేరు. ప్రాసానాప్తియవందని ఆంగ్లేసేనలు సమర్థవంతములను ఈ తానూపుతములవై ముండి విజయమునకు: స్పృతములై యుండుటను సేనకూడిరిని. ఆయుధ సామగ్రియందు మాత్రము మిత్రులందరివారు జర్మనులకు వెనుకబడి యున్నార. మన మాలోపమును పూరింప యత్నింపవలయును. ఆయుధ సామగ్రియందు జర్మనులు తులనానుమంపకపును కేత్రుసేనా నిసహాయ్యదీర్చి మోదానగలమననది ధైర్యము చూపవలెను కలదు. ఆధిక కాస్త్రమును సంపూర్ణముగ వినియోగించితిమిని మన మనుకొనినదానికంటె తక్కువకాలమున యుద్ధ మంత మగును.

లండను జూన్ 8:—సభాసమావేశములు కేటితో ముగిసి:—సామ్రాజ్యమునందెచట వార్తించుకొని: క్రవ్యమైనను ఒక్కసారియే పర్వతేనుకలసి: దను విషయమున అధినివేశమును, సామ్రాజ్య దొరతనము గానను అధికాలమునకె ఏ కాధి ప్రాచీనములగునగాక అను తీర్మానము కేటిసభయందొ సరింపబడెను.

తీర్మానమును చలవరచుచు వెనుక సమలులొనున్న విధానములందెచటనె ఆచరణమునకు ప్రకృతముగ్గాయి రీతి:—సామ్రాజ్యమునని చెప్పుచు సర్. ఎ. మేల్ రాబర్టు గారు చెప్పిరి.

సామ్రాజ్యమునందు జరుగు వ్యాపారమున ఆంగ్లేయుల పరిపాలనమునందును స్పష్ట కాదన మొదరింప కేరొకతీర్మానమున సంఘమువారు గౌరవమువారిని హెచ్చరించి.

ప్రీవికౌన్సిలువారి యనుచుతి.

లండను జూన్ 9:—డాక్టరు కేనులో అప్పీలుచేసి కొన ప్రివికౌన్సిలువారి రనుచుంది.

హేమ్ మేరు నౌక

ఇరువురు వారియు బ్రదుకుట.

లండను జూన్ 8:—హేమ్ మేరునౌకలోనుండిన ఇరువురు వారియు బ్రదికియండిరిని నాకాదలోయ్యోరులు వారి బంధువర్గమునకు దెలిపిరి.

వన్నెండు శవము లొడుగున గొట్టుకొని వచ్చుట.

లండను జూన్ 8:—ఒకవారంటు ఉద్యోగి, 11 రు వారియు శవము లొడుగున గొట్టుకొని వచ్చినది ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి.

యుద్ధసంఘ సభ.

లండను జూన్ 9:—ఈనెలను డొనింగువీధిలో జలుగునన్న యుద్ధసంఘసభకు జనరల్ జో ఫ్రెగారును, లండను లో పరామరాయవారి కాంబెక్ గారును, సర్ ఎడ్వర్డుగ్రే లాయర్ జార్జి గారును వైరి.

జెట్లండు యుద్ధము.

లండను జూన్ 9:—జెట్లండుసమీపమున జరిగిన నాకాయుద్ధమునందు తమకు సుపూర్వజము గలిగినది జర్మనులు చెప్పుకొనుట అందఱికిని ఆశ్చర్యమును గలిగించినది. శత్రువులను దెస్ట్రాయచుటయట్లయ్యెను ఒల మేమియు గనకడ లేదు. మొట్టమొదట శత్రువులే వెనుకకు పోయిరి. పరాజయమున ఇదిగాక ఇంకేదీ మొట్టమొదటజర్మనుల ఫిరంగులు నూటికిపైక వచ్చుచుండెను కానిజర్మనునౌకలవెచ్చి తమలక సే వారి ఫిరంగులు ఒకనూటి అంతెను యెటువట్టి ఆట్టు అన్ని గుటిపించుచుండెను. శత్రువులకు 2 పెద్ద ముద్దనౌకలును, 2 యుద్ధహుగ్రులును, 4 సామాన్యప్రాసనను, 20 దెస్ట్రాయరులును, 2 సామర్వీతగతి యుద్ధనౌకలును నష్టమయ్యెను 6 యుద్ధనౌకలకు బాగుగాదెబ్బలు తగిలినవి. కొన్ని మాసములమున ఆవి యుద్ధమునకు పరికరావు.

మాక్లిరు నౌకాయాత్ర.

మాంటి విడియో జానలి.—మాక్లిరు గారి యువచతుల గానాను నిమిత్త మొక నౌక ఎలిఫెంటు ద్వీపమునకు బయలుదేరినది. ఈ నౌక మార్గమున ఫాల్సిరెండు ద్వీపముల కడ వారి అచట చేరి: వారిల దీనికొని ఎలిఫెంటుద్వీపమునకు పోవును.

ఫాన్సు

వోదుర్గర్తము.

లండను జూన్ 8:—వోకోలినింతకాలమును సంతోషించి. పరామరాయద్యోగి దీనిజను సేననునదెంచు సేనాధిపతుల వొసగునట్టి వివరములుబడినది. ఫాన్సుల రక్షించిన యుద్ధోగుల సేనల పరామరాయదీవరలో నెప్పుడు ప్రకటింపలేను. ఇదియే ప్రథమశవయము. వోకోట యొద్దకదచిన యుద్ధ హుగ్రములగున, పరామరాయ సైన్యమును ఈకృతము నాటుచున్నది.

నరిసరముల పరామరాయ నుధీనము.

మేరు జూన్ 8:—కేటి మధ్యాహ్నమున నిట్లు ప్రకటించబడెను:—కొన్ని వారములవ్త కష్టములు పడి జర్మనులు ఇథియోపియానోటను బట్టుకొనిరి. దుర్గమునకు కుడ్చిదడు భాగములనుండు కంకణములను గన్త్రవేశమాన్యులను ఇంకను మాస్వాధీనముననే యున్నది. వీటిని లాభముచుకొన జర్మను

నలు యత్నించుచి గాని వారి యత్నిముల వ్యర్థ మొనరించిరి మి. టియోమాంటు, డొమాంటు హార్టుచునుస్వీలటు ప్రదేశముల ఫిరంగిదళ సమల నుమరములు జరిగినవి.

దుర్గము జర్మనులకు లాభముట.

లండను జూన్ 8:—వోదుర్గము 2 వ తేదీనే నశయెనది. కాని కోటలోని మైనికలు కొందరు భూమ్యంతర్యాగ ప్రదేశములకుండి రక్షించు కొనుచుండుటచే కోటపడిన సంగతిని మంగళ వారము నాటివరకు ప్రచురించలేదు. మంగళ వారమునాడు వీరు లాభిడిరి. పరామరాయ తీవ్రముగాప్రతి హట్టములు నొసన్నచున్నవని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

పరామరాయ ప్రకటనము

మేరు జూన్ 8:—ఫాన్సువారిట్లు ప్రకటించిరి:—ముగ్గురునది ఎవమభాగమున 894 గుట్ట. హుటన్కోరుప్రదేశముల ఫిరంగిదళయుద్ధ మతితీవ్రముగకుండెను. కాడిగట్టున జర్మనులు ఫిరంగులను తీవ్రముగా గొల్చి టియోమాంటుసేరి తూర్పు వర్షియభాగములకు యట్టిచించిరి. పరామరాయ సేన వీ మట్టముల తొలగగొట్టిరి.

ఆర్థిక మహాసభ.

కెవడప్రతినిధి.

లండను జూన్ 8:—మేమునగరమున జరుగు ఆర్థిక మహాసభకు సర్ జార్జి వాల్టరుగారు కెవడప్రతినిధిగ నియమించబడిరి. వీరికి ప్రెవికౌన్సిలకు సభకు ఈయబడెను.

సర్ ప్రెవికౌన్సిలకు, గుట్టుముగానా గార్లు ప్రామామనలు.

లండను జూన్ 8:—యుద్ధమునందు జాహ్నురు మహారాజా సర్ ప్రెవికౌన్సిలకుగా రొసర్వర సేవకు మెచ్చుకొని గౌరవమువారు వారికి గౌరవతెప్పి నెంటు జనరలుజనని నొసగిరి. గుట్టుముగానాగారికి గౌరవతెప్పి నెంటు కర్నలుజనని యొసగుజనని గ జెటుగా ప్రకటించబడెను.

ఈ ప్రైవేటు ప్రాంతము

ఘోరమంగ్రామము.

ఆత్మప్రైవేటు జూన్ 8:—ఈ ప్రైవేటు ప్రదేశమున భయంకరముగు యుద్ధము జరుగుచున్నదిని జెల్లియును సరినా ద్దననుండి తెలియబడినది. రాత్రింబగళ్లు విరామములేక ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మను మైనికలు వేలకొలది గాయములు పడిరి. వీరిలో చాలమంది ప్రమాదవశాన యశ్చారు, ఇరు తెగలవారికిని విశేషముగు నష్టములు కలిగినవని వీరు జెప్పుచుండిరి.

సర్ దక్షిణు హాను గారి ప్రకటనము

లండను జూన్ 8:—జనరలు హేగ్ గారిట్లు ప్రకటించిరి:—గత 24 గంటలలోను విమి డ్డి లాబెస్సి కాలువలకు నడుమను చుట్టునుగు యుద్ధకార్యములు నడచింది. ఆరు యందు గనలు ప్రేల్పబడినవి. పర్యవసానములు మా కనుకూలముగ నుండెను. హో హో బొల్లెగకు ప్రదేశమునక ఆంగ్లేయులు యుండుగనిని (బ్రేల్వ శత్రు)కండకములకు నష్టము కలిగింది. నూషెజ్ పరిసరమునఫిరంగియుద్ధ ముజరిగింది. లాబెస్సి కాలువకు దక్షిణమున ఆంగ్లేయులు నిన్నటిరాత్రి మట్టికి నొసరించి విజయ మందిరి. జర్మనులు సారిసోయరు హూజ్ యొద్ద పరి సితులయందు మాన్సు కలుగలేదు. పరామరాయయుద్ధమున సేదు జరుగలేదు.

రహస్య

ఆస్ట్రేలియావారి సానముల బట్టుట.

కెట్రాగ్రాను జూన్ 8:—లిబుక్ కడ గుమ్మవారు ఆస్ట్రేలియుల నూతన సానముల వరుస నంతటిని బట్టుకొనిరి. ఇదివరలో గుమ్మవారు 40 వేలయంది కైటి లాస్కెయుండి: నిట్టి దినమున 11 వేలయంది మైనికలు, 58 మైనికోయ్యోగులు బట్టుకొనిరి. ఈవ్యయల కధికముకు వోపిడి దొరికినది.

గెల్లిసియ వ్యవస్థ

ఆస్ట్రేలియుల కుసాయము.

లండను జూన్ 9:—కెట్రాగ్రాను విశేషమును మెచ్చు పత్రిక కిట్లు వార్తాయున్నాడు గెల్లిసియాయందు రువ్యనుల నోక్కుటకు తగినంతయంది సైనికుల మెటికోనుండి రప్పింప రి వారములు పట్టును. ఈలోపున యుద్ధసీతి ఆస్ట్రేలియులకు మరింత ప్రతికూల మగును.

రుమ్మవారి ముట్టడి.

మెట్రాగ్రాను జూన్ 8:—లమ్కుయొద్ద రమ్మవారు 11 వేలయంది ఆస్ట్రేలియుల బట్టిరి దృఢకతపబడినది. సై

ప్రకటనలు కట్టు వివరించబడినవి:— ఇక్కడ, స్ట్రీట్ నడులను వెళ్ళుచున్నవాటి ఆస్తియనుట చట్టమును మించును. తొలగు ప్రక్రియను సరిచేయుచు శ్రీ కృష్ణామండలియొద్దకు పట్టుకొనిపోయి. వానియన యాద్యమున విజయము కలిగినది. శ్రీ కృష్ణామండలి బలవంతము కంపకంతుల దగ్గరకును బడినవి. స్ట్రీట్లను దక్షిణాభాగమున జర్మను లొంగున ముట్టయు తొలగ గొట్టుబడినది.

యజ్ఞాచారి ఫిరంగిదళము.

లండను జూన్ 7:—యజ్ఞాచారి ఫిరంగిదళములు యాద్య భూమిని ప్రతిఘోషించి తేయుచున్నది. శ్రీ కృష్ణామండలి, కావలసినంతవరకు కట్టుకొని యాద్యమున తూర్పు రంగమున నున్న విశేషములు తెలియజేయుటకు పరిశ్రమ చేయుచున్నది.

ఇటలీ

ఆస్తియనుట చట్టము.

లండను జూన్ 9:—ఇటలీ రంగమున విశేషములు తెలియజేయుటకు పరిశ్రమ చేయుచున్నది. ఇటలీ వారు టూటాక్, ఇవిషెం ప్రేమనులవై ఫిరంగులు గట్టుచుండుటలను ఆస్తియనుట చట్టమున నడుచుటలేదు అని దినములలోను ముమ్మారు భుజించియు కైదీగొనబడిన వైసము తెలియజేసినది.

ఇటలీ సేనలు ముందునకు పోవుచుండుట.

రోము జూన్ 6:—ఇటలీ రంగమున యాద్యము జరుగుచున్నది. ఇటలీ సేనలు తొలగుటకు ముందుకు. ఆర్మీలు ముమ్మారు ప్రదేశముల నా సేనలు ముందుకు ప్రదేశము నాక్రమించుకొనినవి. ఇటలీ కుమారులైన రంగమున యాద్యము జరుగుచున్నది. ఏషియా గోట దక్షిణమున, వైరెలిథాగము నను ఉన్న సామలవై యంగలవారుకాదు ఆస్తియనుట వెళ్ళుచున్న గవినది. రాత్రియంతయు తీవ్రముగా పోరాడి కత్తులు లోడిపోయిరి. బుధవారమునాడు గూడ అసంఖ్యాకములగు కత్తులదాతు లీసామలవై చుట్టడించి, అధికవృత్తులు తెంది వెళుక పోయింది. అరి ఇటలీ వారు పోకట్టింది.

జర్మనీ

ఇటలీ నాకాయుధము.

జర్మనుల నష్టములు. ఆస్తియనుట చట్టము 8:—కన నష్టముల నధికార కృతమున జర్మనీ రాష్ట్రము నందు నిట్లు ప్రకటించెను. 1 యుద్ధపు కూసినను, 1 యుద్ధపునాక, 4 చిన్న కూసినను, 5 టూబులతో పడనలు జర్మనులకు కలిగి గొప్ప నష్టముల నొకసారి ప్రకటించిన ప్రజలు భయపడుచును నూనాచే జర్మను ఉద్యోగిలు క్రమక్రమముగ నష్టముల దెబ్బలుచుండినవి వై ప్రకటన ములను స్వప్రయోగమున. ఇంకను వీరు తెలుకు కలిగిన నష్టముల గొప్పటి చాచుచుండి.

జర్మను రాజ్యాంగసభ.

లండను జూన్ 9:—రీచ్ స్టాగ్ సభ 266 వైట్లెంబరు తేదీనకు సమావేశము కాదు.

టర్కీ

కాన్ స్టాంటి నోపిలు సమాచారము

అలవాదు జూన్ 9:—కయూనీకపత్రికకు కయూనీ విశేషము డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కాన్ డెర్ గోట్టాడిచి చంపబడినవలకు సందేహములేదు. ఈనాటికి సుంబంధించియుండిన అనుమామునై 4 రుతులున్న వైసో ద్యోగులు అరెస్టుచేయ బడినది కాన్ స్టాంటి నోపిలు నగరము నుండి కచ్చి న వారు చెప్పచుండిరి. పుర్రెబర్లు కుటుంబములలోనివాడని చెప్పబడు జర్మను ఉద్యోగి యొకడు పొడిచి చంపబడినది. లిడవాన్ సాండర్సుగారి గృహమునై బాంబు వేయబడినది. అందుచే నీతని ఇంటియట్లును 200 మంది వైస్యములు కాపుంచబడినది. ఈ అక్రమములన్నిటిని విచారించి తెలియజేయునందు కొందరుద్యోగులు పంపబడిరి. ఎవ్వరు పాపాగారు స్వగృహమును విడువరె. ఈతడెచట భుజించునో ఎచట నిద్రించునో ఎవ్వరికిని తెలియదు. ప్రజలు ఎవరికి తోచినమాటలను వారు స్వచ్ఛందముగ నడుచుచున్నారని రమ్యవారిగ అనుమానము జూచి జర్మను లాత్రపడుచుండిరి. ఏకటి

వల కలిగినవిజయములు జర్మనుల యాత్రమును వృద్ధిపొందించెను. అందుచే కాకసురంగములలోని తురుము సేనను బలవంతము కుతలూకు వైస్యము వారు వేలను బంపిరి. తురుము సేనాని ఇప్పియే మూడుమాసముల క్రిందట సహాయ సేనల నడగినపుడు, తురుము సేనలు తప్ప తిరిగి సేనలంభింపబడదని జర్మనులు ఎవ్వరుపాపాను : శోధించిన యంతయును తలచుకొనిన జర్మనుల యాత్రము సురక్షితము కావలదు. జర్మనుల భౌతికమందుకలిగిన యామాన్యు చాల ప్రాముఖ్యము. వైస్యము యాద్యకారణమున బాల్యము రాష్ట్రములలోని ఆస్తి) జర్మను సేనలు చాల తగ్గింపబడినవి. తురుములు చాల అధిర్యపడి యుండిరిగూడ లేదుచున్నది.

గ్రీసు

గ్రీసున వైస్యకాననపు అనులు

కేరల మనత్వము. లండను జూన్ 9:—వైస్యకానన 3 నడులు జూరగ్గినునా రాజ్యించియున్న వరంతి కలిగియున్నది. కాని విదేశ కాన్యాలుయెడల వారికి తెలిసిన సమాచారమును బట్టిగూడ ఈ వార్త కేరల మనత్వము.

గ్రీసు సేన.

ఏథెన్స్ జూన్ 9:—గ్రీసు సేనలలో గొప్పటి దగ్గింప మంత్రివర్గము విశ్వించెను. 12 పటాలముల వైస్యముల వైస్యముల నుండి తప్పించుట త్వర కలిగి కాలువనన నుండగలదు.

హాలెండు

హాలెండు సేనలు.

యూరప్ నష్టముల యందుట. ఆస్తియనుట చట్టము 9:—సేనలయద్ధవనృద్ధములై యున్నవని అధికారులు ప్రకటించిరి.

సింలా

రాజప్రతినిధివచ్చిన యుద్ధవార్త

సింలా జూన్ 8:—రీగ తేజల క్షక్తి: ది కంఠివార్త కాజప్రతినిధి వచ్చినది.

ఆంగ్లరంగము.

ఈవెన్స్ కుత్తుతట్టు యాద్యము తీవ్రముగా నున్నది. శ్రీకృష్ణులు హూగ్ నర్త అగ్ని గోళములను గాల్చి, గవలకు పేల్చి హూగ్ నకు ఈవెన్స్ మియర్ కాలువలకు నడుచు పరాతిగర్త యుద్ధము సలిపి గాని వారి ప్రయత్నము లన్నియు నిష్ఫలములుగా మిగిలెను. హూగ్ నకు ఉత్తరమున గవలకు ప్రేల్చినారు మం మందటి కంధకముల నాక్రమించుకొనిరి. యుద్ధమింకను తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. ఆంగ్ల వైస్యకంత్రి దృఢముగా నిలిచియున్నది.

ఇంకను ఉత్తరమున జర్మనుల ప్రయత్నము లన్నియు నిష్ఫలములుగా మిగిలెను. కాత్రితూట ఆంగ్ల వైస్యము జర్మను కంధకములవై అగ్నివృక్షము గురిపించినది.

పరానురంగము.

వైస్యరంగములందు మాత్రేమియు లేదు తూర్పుకంధకములు, కాకాబయలు, పరానునాక్రిందనే యున్నవి. వాడంటావలకు నడుచు జర్మనులు రెండుసార్లు చుట్టడించి గాని పరానునాక వారిని దటమి చేసిరి. కోటలో మాత్రేమియు లేదు.

రమ్యరంగము:—రమ్యము జరుపుదముగా విశ్వంభించుచున్నాడు. రుమేయీ సరిహద్దుకు 20 మైళ్లదూరమున బాకొనినాయందు ఓత్తాను ఉత్తరమున ఆస్తియనుట వైస్యము తమ పోరానవంత్రి మూడుమైళ్లు దక్షిణముగా సేర్పడుకొనెనని ఆస్తియనుటలే వ్రాసిరి. రమ్యము 25 వేల మైళ్లలను పట్టుకొనిరి.

గెలిషియానుందు ఆస్తియనుటలవై త్రిడిగిల్లిందుటకు జర్మనులు ద్వీప్సు, స్టోక్, కెప్రో రంగములందు ముట్టడి వారంభించి; కాని ప్రతిసానునందుకు వారి కపజములు కలిగినది. బాయబర్లు, ఎర్జింజెల వైపున రమ్యములు తురుములను పారదోలి వాగాయకు ఈకాన్యమున 70 మైళ్ల దూరమునకున్న ఖానికోవర్త శత్రువులను మాత్రం సాగర్చిరి.

ఇటలీ రంగము

ఆస్తిగోతు తూర్పువై పున ఇటలీ వారు జయమునొంది కొంతసాను నాక్రమించుకొనిరి. ఏషిగో పీతభూమియందును, ఏరిగో లోయయందును ఇటలీ వారు శత్రువుల చుట్టడి నాపజసిరి.

నాకాయుధము:—

జట్టందుకర్త జరిగిన నాకాయుధముల గూర్చి కరాను నాకాదళాధికారియట్లు తెలుచుచున్నాడు:—యుద్ధమునందు శిఖ్రుగామియును ఒక కూసిన ఆక్రంజన్ మార్గమున అట్లాంటిక్ మహాసముద్రములో వొచ్చి రాకపోకల కధిగిరికరము కలుగజేయు నుండునట్లు బ్రిటిషువారు వాగ్రత్తగా శ్రమనొకల నన్నిటిని పాఠవోలిగాక నొకలను కాపాడిరి.

బాల్కన్ గూర్చి చెప్పిరి.

బ్రిటిషు నాకాదళమునకును, జర్మను నాకాదళమునకును భేదము ఎట్టటికలేనే ఉన్నదని ఎవ్వరు ననుకొనరాదు. నాకాయుధములను పూర్వమున్న భేదము మారి పోయినది. మనకు సంపూర్ణ జయము గలుగుటయే గాక వాని చుట్టూ ప్రియోజనమంతయు పూర్తిగా కలిగినది. ఇప్పుడు జర్మను నాకాదళపు బలము బ్రిటిషునాకాదళపు బలముకంటె చాల తక్కువ

వాతావరణ సీత

1916 సం॥ జూలై నెల 10-వ తేదీ.

ప్రదేశములు.	జూలై నెల 10 తేదీ ఉదయమున ఆంగ్లముల వాయువీధియందు ఆంగ్లముల	కడదిన 24 గంటలలో, వీధియందు ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.		
		ఉష్ణోగ్రత	అవర్షితపాతము (గ్రా)	కడదిన 24 గంటలలో	8 గ వ్రేలు మొ. శేట్లెకి	9 గ వ్రేలు మొ. శేట్లెకి గంట
గోపాలపురము	29.457	88.5	79.8	0.17	1.64	3.88
వాల్తేరు	29.474	87.0	76.1	0.2	1.78	4.54
రాకానాది	29.499	97.8	81.6	...	2.97	2.64
బందరు	29.508	95.8	81.2	...	4.47	8.24
గుంటూరు	...	10.7	86.2	...	5.08	3.58
నెల్లూరు	29.528	87.9	82.1	...	1.74	1.43
మద్రాసు	29.568	97.5	82.6	...	0.89	2.83
డేలూరు	29.617	101.2	82.5	...	0.96	1.79
నాగపట్టణము	29.628	99.2	79.8	...	0.41	2.65
గలంబా	29.725	84.2	74.2	0.14	44.71	24.56
తిరువనంతపురము	29.701	88.0	78.8	1.49	16.15	8.54
గచ్చికోట	29.720	83.0	78.4	1.50	26.67	25.67
కొల్లూరు	29.677	85.2	74.5	2.29	25.88	22.61
మంగలూరు	29.689	87.4	78.7	0.78	38.58	19.21
కొంబాయి	29.506	80.2	76.8	6.52	13.88	4.19
హైదరాబాద్	29.465	92.7	75.4	...	36.1	3.24
అనంతపురము	...	94.0	77.2	...	1.30	3.21
బల్లారి	29.586	94.5	76.7	...	34.6	8.77
కర్నూలు	29.546	95.7	77.8	...	8.6	2.44
కడప	29.547	101.5	84.3	...	2.09	8.13
దెందులూరు	29.532	82.0	66.4	...	8.08	7.28
కొడైకనూరు	22.626	67.5	54.6	0.01	10.08	11.69
ఉదకమండలము	22.854	66.5	54.6	...	8.79	18.10
కొయంబత్తూరు	29.651	87.4	71.4	...	4.87	4.60
కల్లూరు	29.686	97.1	78.2	...	1.20	4.85
సీలము	29.685	95.7	75.4	...	5.02	8.34
తిరువనాపల్లి	29.680	99.1	79.0	...	0.71	5.61
పుదుకొట	29.641	97.8	77.9	...	4.25	4.15
చువర	29.614	98.1	81.1	...	5.84	5.72
తిరువల్వేరి	...	...	...	...	7.6	4.70

తేములు లంగను, వాతావరణ కాత్తములు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సుంధికి, బాలెంకొగములుల వాతములకు, చిన్న చిట్టల జబ్బులకు, పుష్టిక కస్తూరి యాద్యయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రయోజనములేదని, నవరస సమయములందువారకు దుస్తరము. మా డిపోయెందలి కస్తూరియొందికల నవార్థము లేనియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతాపునంతి కొనిన వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా గొకనాఁడరిగించినవిజయము. తెలియకలదు. అట్లు చేయుటలను కలిపి కస్తూరిని గొని మోసపోరు తులం 1-కి రూ 20-30 అమ్మలాంజనం డిపో, 6 తంబు సెట్టినిచ్చి, ముందరము.

దేశీయతంత్ర వార్తలు

తపాలా బంబోరు హత్యకేసు.

మరణదండన విధింపబడుట.

కాకా జూన్ 9:— తపాలా బంబోరు హత్యకేసు విచారణ ముగిసింది. ముద్రయగు సరళచంద్రబోసుకు మరణదండన విధింపబడినది. ఇద్దర ఎస్సనరులు ముద్రయ నేరమును కాదని వాదించిరి. మూడవ ఎస్సనరు ముద్రయకే కేసు సంతేహముగా వచ్చినది లాభము దొరుకుచున్నదిగా వ్యాఖ్య మూర్తి కోరెను.

తానన్ ఎగ్గర్ కేసు.

ముద్రయకే ర మానముల కిట్టి విధింపబడుట.

బొంబాయి జూన్ 9:— తానన్ ఆర్బిడ్ ఎగ్గర్ అను నైనది డోక్టు క్రాఫర్డు మార్కెట్టులో ఒక పొగకు వర్తకునియొద్దకు పోయి తాను ముఖ్యమైన డోక్టుగాని చెప్పి మోసగించి నైకుల సరఫరాకాగితములై తిప్పుడు వ్యాపకానికి 1562 రూపాయల విలువగల మూడు పొగకుముట్లు లు తీసికొనిపోయెను. ఈకేసును రాజధాని మ్యాగిస్ట్రేట్టు విచారించి ఎగ్గర్ కు ర మానముల కిట్టి విధించెను.

విద్యుత్తునుగా మూని నమ్మాళియోగము.

బొంబాయి జూన్ 9:— ఇదివరకు వందలలైన పురపాలకసంఘముల ఆరోగ్య కార్యోద్యోగానున్న కెప్టిక్ జల్లపి వి. ఎం. ఎస్. అనునాడు తాను వెయ్యివేల కోరసానిలను మాననమ్మము నొందెనియెను. ఈ మానమ్మముకు ర వేలరూపాయలు ఆమెలకు రావలయుననియు వాయుకోర్టు సర్వాధికారిజడ్జిగారు తెచ్చెను. కెప్టిక్ జల్లపి బొంబాయిని బాల పాఠశాల యందు ఆరోగ్య పరీక్షకుడుగా నున్నప్పుడు వెయ్యివేల కోరసాని కుమారుని జ్వరముతోనుగా అరికి మండలిని జ్వరము కుడిగ్గును. కొన్ని దినములైన వెనుక వెయ్యివేల కోరసాని పాఠశాలకువచ్చి తన కుమారుని పూసాకు తీసికొనిపోవటకు నెవు తీసికొనినా. నైపుకు వలదని ఎరికి చెప్పెను వివక గారి కుమారుడు కొట్టుచుండగా ఒక మోటుబడితే ఆమె కుమారుని తీసికొనిపోయెను. బాలుకు పూసాకు పోవుటకు కొన్ని దినములు ముందు పాఠశాలకు విచారించు నామె ఆమెను జూరగా తీసుకుచుండగా కట్టుకొని మండలించెను. పూసాకు పోయినతోడనే బాలుకే మిఠిల జ్వరము తగిలెను. పాఠశాలా వైద్యుడు తన కుమారుని కాలతెనని నిర్ణయము చేయుటకులన అరికి మిఠిల విచరితజ్వరము వచ్చినదని వెయ్యివేల కోరసాని ప్రిన్సిపాలుకు వ్యాపి అతను అనిచేక యెయు. వైద్యుడు తెలియనిదనియు చెప్పెను. వాడిచెప్పినవిషయము లన్నియు విజయియు. వెయ్యివేల కోరసాని ఆ కేసులో చెప్పి పాఠశాలనుండి పిల్లలను మార్పించెననియు నమ్మి వ్యాఖ్య మూర్తి జూన్ 2 నెల రూపాయల నిప్పించెను.

హిందూ దేశ సైన్యమునకు ప్రత్యేక ఉత్తరువు.

సింలా జూన్ 9—జూన్ 7 వ తేదీన ఆఖిలభారత సేనాధిపతి యొక్క ప్రకటించెను:—

కచెన్ ప్రభువు గౌరవాగ్రహణ ధిల్లీ యందలి పతాకము స్తంభమునకు సగ మెత్తున కట్టబడును. సింలాయందు దైవ ప్రార్థన జరుగునప్పుడు కోటయందు 19 చిన్న ఫిరంగులు కాల్పు జరుగును. హిందూ దేశమునందలి సైనిక స్థానములు గలవోట్ల పతాకములు స్తంభమునకు సగ మెత్తున కట్ట పల యెను. ఫి రం గు లు న్ను ప్ర తి పో ట్లు ను చి న్ను ఫిరంగి గుండ్లు కాల్పులయెను. సైనికోద్యోగులందఱుకు జూన్ 7-వ తేదీనండి 7 దినములుండి విచారనూచకములకు వస్త్రములను ధరింపవలయును. సింలాయందు ప్రత్యేక ప్రార్థన తిప్పుకు జఱుపబడుచో యుండు తెలియజేయబడును.

దొంగతనమువారి అప్పు

బొంబాయి జూన్ 9:—దొంగతనమువారి క్రొత్త అప్పు నిబంధనలను గురించి అందఱును చర్చించుచున్నారు. అనేకులు వెద్దమొత్తముల నితరుని అనుకొనుచున్నారు. అప్పు నిబంధన లందఱికిని గ్రాహ్యముకాలేదు. 320/0 గవర్న మెంటు పత్రముల ధరలయం దేమాపులును లేవు. ఎప్పటి ధర 80కి రూపాయలే కలదు.

మెమోరియల్ ను ద్రావయింపు కేసు

బెంగళూరు జూన్ 9:—“సైనికుని నిధుల”ను కర క్రమమును అమృతకే వాస్తవే తను ముద్రాయంత్రముపేక ప్రకటించునని 1910 మే 10 నుండి బెంగళూరు రాజధాని గారు మెమోరియల్ ముద్రాయంత్రాధికారులవై రిపోర్టు చేసెను. కార్యక్రమ లారెన్స్ గారు ముద్రయంత్రపుర వాదించిరి. ముగ్గురు సాక్షులవిచారణతో ప్రాధికారము కేరపు సాక్షిగా ఈదనము చాగినది. ముద్రాయంత్రాధికారి యగు రంగస్వామి వాయుడు గారు ముద్రాయంత్రమును ఇంకొకని కిచ్చెననియు, కరపత్రికలోకటనయుననియు అరికిని ఏమియు సంబంధము లేదని యి లారెన్స్ గారు వాదించిరి. రంగస్వామి వాయుడు గారి పేరున ముద్రాయంత్రము కలగా అరికిని ప్రాచీ నోలగజూదని వాయుడు వాదించిరి. కేసు 14-వ తేదీకి వాయుదా కేసుబడినది.

బొంబాయి రాజధాని ప్రెస్సు అక్టు.

బొంబాయి, జూన్ 9:— కుకవామనాథు జరిగిన బొంబాయి రాజధాని సమావేశ ప్రకాశనములో జరిగిన తీర్మానము. 1910 వ సంవత్సరములో యిండి యాదొరతనము వారిచే ప్రకటించబడిన ప్రెస్సు అక్టు మొక్కరింగుకాధికారి యునకును, దానిని వాడుక చేయుటలో “మ్యామండియా” మొదలుగాగల కెద్దకెద్ద ప్రకటన విశేషములను గలుగుట యున్న మొదలగు వానిని గూర్చి జనులందఱు తిరిగి ఆయాక్టు పైని విశేషముగా రోత పుట్టుట ను నుగర్చి సంఘమువారు దొరతనమువారికి వ్యాపకము చేసి తీర్మానించబడినది. దొరతనము వారికి పంపవలసిన విజ్ఞాపన పత్రికయందు 15 దినములలో గాత్రముచేయు కలసినదని కొన్ని యశారు సర్. వారాయు కేరేచుద్రావర్తకు, వి జి హాల్మిచక్, వి. ఎ. బహర్తీ ఎమ్. ఎ. జిహ్న, గార్లనోక ఉప సంఘముగా నియమించిరి.

పారిపోయిన ముద్రయలు

మల్లాకు జూన్ 9:—కోట్ల ఖాల్ బాబోయినకు సంబంధించి ముద్రయలు దొంగ అరిస్తుచేయబడి సర్దుకు బ్యాలు సాహెబు, (అరిమాలు వెమన్న జడ్జి) గారి యెదుట విచారణకు గొనిరాబడి.

వర్ష స్థితి

హిందూ దేశ వాంఛి బాలావరణ పరిశోధకశాలల ముఖ్యాధికారి డాక్టర్ సిల్వర్ ము వాకర్ గారి సంగతముతో ఈకొరి విషయములు ప్రకటించబడినవి—(అ) ఈ సంవత్సరము వర్షము బాగుగా కురియునట్లు కనబడెను. (ఆ) తొలకరి కాలపు ముందునములలో కొంచెము వర్షము కురియును (ఇ) వర్షము కొంచెము బాగుగానుండునని చెప్పగల స్థలములు చెన్నై ప్రాంతాధికారి ఆగ్నేయ భాగపు జిల్లాలో హిందూ దేశ మనకు వాయవ్య భాగమునందు వర్షము బొత్తిగా కుండదను నూచనము కనబడుచున్నది.

రామ నారాయణుడు.

మల్లాకు వెంట్రో తెయిలలో విచారణకుగానున్న డాక్టర్ రామనారాయణుడు నడిచు తాత్కాలికముగా ప్రెస్సు కార్యయందు పనిచేయును. అతడు ఈ నెల 15-వ తేదీని తన నూతనోద్యోగములో చేరును.

రాక్షసిబొగ్గు ఎగుమతి నిషేధింపబడుట

కాబ్రేలిని ప్రకటనము.

సింలా జూన్ 9:— ఖైలు రాక్షసిబొగ్గు గాక ఇంకేక పు బొగ్గను ఆంగ్లా రాజ్యము, ఆంగ్లా షీరి స్థానములకురెప్ప ఇంకే స్థానములకును పంపరాదను ఆజ్ఞా ఆ గ్లలేకకుచే ను తయోగించబడు నెడల ఎచ్చటికైనను పంపరయ్యు. హిందూ దేశమునందలి ఏకేపురైనను, హిందూ దేశమున పరాను బొగ్గను స్థానములకును, స్వదేశస్థానములకును రాక్షసి బొగ్గు పంపరయ్యును.

గిక్రూటింగు.

అలహాబాదు జూన్ 10:— ఆగ్లో ఇండియను రిక్రూటింగు విషయమున గ్లెస్టెన్ సెంటియెంట్ కలకు. దానికొక్క సంఖ్యల సైనికులు లభించిన క్లింకనయ్యును; కాని ఆ సంఖ్యలభించిన తరువాత రిక్రూటింగు నరికివేయబడును.

రంగూన్ పురపాలక సంఘము

బొంబాయికి ఇతరముఖ్యస్థలములకును పోయి పుర పరిపాలనా పద్ధతులను గమనించి రంగూనులో ఎట్టి పద్ధతులు పిలగునో కనుగొనడని మర్యాదపై వెంటు గవర్నరుగారు గెవిక్ పార్ట్స్ వి. సి. ఎస్ గారిని పంపిరి. స్కాట్సు గారు పురపాలనా పద్ధతులను సర్వేకొని 14 పుటల రిపోర్టును పంపిరి. అందు 5 ప్రకరణములు గలవు. (1) రంగూనులో ప్రస్తుత మున్న పురపాలనా పద్ధతి (2) బొంబాయి నగరపాలనా పద్ధతులు (3) అహమదాబాదు నగరలో పురపాలనము (4) కూచనలు (5) ముఖ్యగృహల పాలనావిధానములు. వీనిలో బొంబాయి నగర పాలనా పద్ధతులనే స్కాట్సు గారు రామొంది చి తగుని ఫార్ములను తేసిరి. తప్ప వెంటు గవర్నరుగారును బొంబాయి పాలనా పద్ధతులు అను కరణీయములే యని తలచిరి. కాల్మె మానమున ఒక ప్రత్యేక సభ యేర్పడి స్కాట్సు గారి రిపోర్టులను యోచించెను.

టెర్రీటోరియలు సైన్యము.

ఉష్ణాధిక్యముతో వాధనము

కరాచీ జూన్ 9:— డెయిలీ గజెట్ కత్రికా నుకూల్గు విలేఖనడెట్టు గ్రాయుచున్నాడు—నిన్నటిదినము టెర్రీటోరియల్ సైన్య కలాలములతో ఒక సైన్యము బాడి ఎక్కడికో పోవుచో రోధిస్తేవనులో మధ్యాహ్నము మూడు గంటలకు నిలచింది ఉష్ణాధిక్యమువలన వారు చాలవాధనడెనట్లున్నది. వారిలో 7 గురు బండిలో చచ్చిపడి యుండిరి. ఈ కేసులు భూస్థానము చేయుటకు ఇచ్చటికి పంపబడినవి. 82 గురికి విశేషముగా జబ్బుచేసింది. వీరిలో 8 మందికి జబ్బు విషమస్థితికి కచ్చుచుండెను వీరందఱును ఆసుపత్రికి పంపి వేయబడిరి. సివిల్ సర్జన్ ఫింగరాని గారును డిప్రీట్టుట్రాఫిక్ నూకరింపెండెంటు పోల్సు గారును రోగులను జాగ్రత్తతో జాచుచుండిరి. ఈ 82 రిలో ఇద్దరు ఆసుపత్రికివచ్చుటతోడనే చనిపోయిరి. ఒకడు చావుబ్రతుకులలోనున్నాడు. డిప్రీట్టుట్రాఫిక్ నూకరింపెండెంటు తన బంగళాను రోగులకొరకు విని యోగించెను.

న్యూ యిండియా ధరావతు:—

నరసాపూరు జూన్ 10:—న్యూ యిండియా ధరావతుకు కూర్చి కే. శేషచాన్యూ లి-ఏ. గారి ఆధ్వర్యత క్రింద వ్యాపారజనులు కేటికననున నోకపథ గావించి మదిరాను దొరతనమువారు న్యూయిండియా పత్రికకు ధరావ తిడుగుట ఆహ్వాయముని యి, ఆ యుత్తరపును త్రివ్యకొనుటయే గాక ప్రెస్సు అక్టునుగాద తీసివేయవలయునని యు ప్రిభుత్వమువారిని గోరుటకు తీర్పునిందిరి

అమృతాంజనం డిపోవారి దవ్యపదములు

	రూ.ల.
మూలశంకకు తెలము డబ్బి 1-కి	0 12
కలరామాత్రలు వాంతిభేదులకు	0 6
కఫహరిచూర్ణము. దగ్గు ఉబ్బనములకు	1 0
సు దరితెలము. ముఖకాంతికి	0 8
శిరోవేదనమాత్రము. తలనొప్పులకు	0 12
నేత్రాంజనము. కంటివ్యాధులకు	0 4
జంతువాతహరి. ఎమ్మిడిలకు	0 8
ఉబ్బనములకు మందు. సీసా 1-కి	1 8
వాయువుపోట్లకు మందు	1 8
జ్వర హరిచూర్ణము మాత్రము. అజ్వరమునకు	1 4
వజ్రగుళికలు. ధాతుపుష్టికి	1 0
జ్వరహరి. జ్వరములకు సీసా 1-కి	0 12
తేలుములకు. తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0 8
దంతపూలహరి. కుండలపోటుకు	0 8
కగళూలహరి. చెవిపోట్లకు	0 6
గజ్జికెలము. గజ్జి, చీడల్లకు డబ్బి 1-కి	0 3
కగళల్లకు తెలము. శీతగగళల్లకు	0 6
చేలకుమందు. సీసా 1-కి	0 4
కుష్టుకు తెలము. డబ్బి 1-కి	0 8
సుఖభోగిమాత్రము. డబ్బి 1-కి	1 0
సుఖభోగి తెలము. డిటో, పుండ్రకు	1 0
రోమహరి. వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0 8

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

మత్తుపదార్థములు

అది చేయు పనులు.

(బుద్ధి రాజు ఈశ్వరప్పగారు)

మత్తుకలుగజేయుపదార్థముల కలవాటుకడుట మిక్కిలి తక్కువని శరీరమున కవాగ్యకరము. మత్తుదీదన లోపము. మతిబోవుటకు హేతువు. శోగములకు ప్రేరేపిల్లు. దబ్బుదండుగ. దుర్వ్యవస్థను. మరియు ఇక్కో విధముల నష్టకరమేగాని లాభమేయును. ఇన్ని విధముల నష్టముజేయు మత్తుపదార్థముల కలవాటుకడినవారు లక్షలు కొట్టు ప్రపంచమునటను నిండియున్నారట. కల్లుతుండు గంజాయి మామూలు మదనకామేశ్వరము భోగానందమాత్రము కల్లు సారాయి విస్కీ వ్రాంఛి చాంపెయిన్ మొదలు గాగల రకంబుల మత్తుపదార్థములు ప్రబలి యున్నవి. శరణాగతముల గారి బుద్ధినికేడుకొలది నూతన రకములను కనిపెట్టుచు నీ మున్నగు. ఇంకాండులలో శోక దినమున త్రాగి భారీదేసిన విస్కీబుడ్డకు ఒకదాని కొకటి తగులుచున్నట్లు వకనగా పేర్చవలెనని సూర్యగర్భదేశపు నమద్రత్రు బొడ్డుతుండి, ఇనుపు సముద్రమునకు సుసాధనని యొక చరిత్రకారుడు గ్రాసెయిన్నాడు. దాని తెలిసికొని మన యిండియాకాదు మనము భారీదేసిన బుడ్డా విధముగా పేర్చవలెదల భూమధ్యరేఖకంఠయును సుసాధనము ప్రబలిజేసికొనినట్లు కనిపించుచున్నది. దీనియే దెట్టి యాదర్శజాతీయులలోగాని లేనియెడల ప్రతినమయు యంతరీక్షగుటకు అవకాశ ముండును. ఈసారా అమ్మవారు అనాది నీద్రుమగా వెలసియున్నదనియు అట్లుకానియెడల "లగణయిత్తు నుగా-గుర్విదీక్షర జలాద్యం" అని సప్రసిద్ధుడైన సప్తహాసముద్రములలో నురాకముద్రము నిర్మింపబడి యుండకపోవుననియు అట్టి మహాసముద్రము జాత్రయించి దేవతలందరు మరలయు పోయినవారనియు, సారాత్రాగన బ్రాహ్మణుడే భూమినికేవల దేవుడుగా పూజించుచున్నదనియు, అట్టి కనిత్రీతుల నుగా పానము నాజేపించువారు మిక్కిలి యిదివేలనియు సారాత్రాగువారి సమాధానము.

భూమిదేసినవాడు నహాశనకాపుడల నిమిత్తము త్రరసాత్మ్యముగా దెచ్చుకొనుటలు దుర్వ్యవస్థలకుల కలవాటుకడినవారు. ఈ కృత్యముల నుత్తరీయకొనుటకు తనబలము కనిపెట్టుచుండును. అనబలులు సుదైవ నమనకు కాకపోయినను అంతకు మించి గతిలేక వారి నేటి క్రోధానుండును. మత్తుపదార్థముల కలవాటుకడినవారిలో కొందరి యనుభవనానందములను విచారింపి చూచును.

నల్లమందు దుర్గుణము.

వీరికి కగలు కనిపింపవు. గాత్రీకాగ్రణము. వేళపట్టు తిండిదోగకక పోయినను, మోతాగు తగ్గించినను, కాళ్ళపీటలకొక్క పీటబుచ్చేసినను కలకంఠు గుణియొకటి పోవుట నల్లమందు పిచ్చయని ఒక తరహాదికావన కలిగియుండుట వీరికల యనుభవము.

గంజాయి దుర్గుణము.

ఈమహాభావులు గంజాయికి భ్రాతృత్వము సాంకేతికనామము బెట్టియున్నారు. దీనిలోనే మద్రు. మామూల భంగుమొదలగు పిండికంటలు కొన్ని తగారు కావలెనున్నవి వీనిని నేపించుకాదు వైగాలు. అఖాదా మహాజయము. వీరికి చిదానంద మెక్కవై కీర్తనలు పాడుచు భజనలుచేయుచుండును. కండ్లుమూసినను, తెరతినను వీరికి రంగురంగుల బొమ్మలు కనిపించుచుండుట. భూమితిగురువాన్ని సంగతి వీరికి బాగాదెలియును. కాస్తనవి నమ్మండి. వీరికి భూమియే శాక బుర్రుకాదే తిరుగుచుండును.

సారాపానము.

కల్లు సారా విస్కీ వీరిలో దేనిని యుపయోగించినను వారి నందరినీ యీకరగతిలో నెక్కువచున్నాము; గాని వీరిలో మూడు అంతర్భాగములున్నవి. కల్లుకల్లువారి కిప్పులు వీరము. సారా అమ్మవారి కిప్పులు మధ్యగమనము. విస్కీ అమ్మవారి కిప్పులు భాగ్యవంతులు. మంపెయిన్ అమ్మవారి కిప్పులు జమీందార్లు అందరల నే కల్లుమందలలోను, సారాయి నీపాలలోను విస్కీ మంపెయిన్ చక్కని నీపాలలోను వారి వారి తాతయ్యల ననుసరించి యుత్తిస్తాములో నిజజీవన బడుచున్నవి. శరీరంబోవుటచే జీవనముచేయు వారలకు కల్లు-సారా మాఖ్యపానీయములు. ఈటి, తాటి, కొబ్బరి యిప్పు చెట్లనుండి కల్లు తీయబడుచున్నది. ఏభాగములలో నేచెట్లు యెక్కువగా నుండునో ఆభాగములలో నాచెట్లకల్లు విశేష

ముగా నాడుక జేయబడుచున్నది. కల్లు-సారా అమ్మవారు కిప్పులును మనము తాచుగా కీపులలో నూడి యానందించుచున్నాము. వీర కూచిత్రాల బిహ్వనందములో మురిగి శరీర సౌఖ్యమును పొటిజేయకపోవలెనై, మురికికామలలలోను తడి పొద్దుచుండును. అట్టివారి నే బిహ్వనందమునట్టి మోరికాని పోయి అభిషేకముచేసి నృజల పుష్కలమును పంపాదించుచుండును. కల్లుకల్లువారి కిప్పులకంటే సారా అమ్మవారి కిప్పులు ఒక దీక్షిస్తుగానా. మనమ్యులు ఉధములకు ఆజీవము మాత్రమొక్క లాగే ప్రాణతుంది.

ఉధము పక్షములవారు కీపులవలెదేరి పదాపాడి యు, పృథ్వికీసము, అదర్శ సుఖోప ప్రియమందు కల్లు త్రాగువారికి కవామపుల్ల అనుపానము. వీరమోతాదులకు లాట్రైయ కొపాత్రలు. సారావారి మోతాదులు దా) మలలోనుండును. విస్కీత్రాగువారు మొదటి తంగతిలో తేనె మిక్కిలి భూనామయమ్యులు. వీరిలో కొందరు గొప్ప యువోగ్యులు. కొందరు బాబులు మొదలగువారు చేయియన్నాడు. మంపెయిన్ వారు చాలామంది నిగ్గు జమీందారులే. ఈతరగతివారు ఎంత అల్లరిచేసినను వారు ఏ గోడల మధ్యనేగాని కీపులలో నేరుకు. వైకాకుతరగతి వారివలె గాక వీరు విస్కీబుడ్డకు మిక్కిలి ఘోషాధ్యక్షులు నుంచును. వీరికి సోదా అకటిమండు, మిఠాయి, ఫిఫ్, చుట్ట, మాంసము వత్తములు. ఇట్టివారికి బాగొధిమపులు, డ్రైంగు కాపు, రిప్రెజెంటేటివ్ ముఖము. గత్యస్తానములు. విస్కీయొక ప్రకారమునంద మన ఆంధ్రదేశపు అవంగతి తెలుపుచు చేయుచుండు, కీపుకల్లు భోక్తృత్వము, ఓల్లుకల్లు అనియు నామకరణములు చేయబడినవి విస్కీలో సోదాగాని, నిరుగాని మిళితము చేసి పార్సరంధములో పుచ్చుకొనుచుండును. అట్టి మిళితము లేక నిర్మలముయొ విస్కీని మున్ను యెట్లుగా పానము చేయవలెనని యోచన. వీరికి నీటి ద్రింపపు అని పానము నామము. కేలము అలగచాలో పానము. కేలము మహాభావుల కొందరున్నాడు. వారు యోధా యోధులు. కేల్యంబులులకు వీరి పీ విస్తాము. విస్కీ అమ్మవారి కిప్పులలో పక్షిలెత్తుకల "వీరము గోయనామ. యింటిలో పట్టెన పెంతులయనా లేవకు నామ్యులు మనము తినుచు వినుచుండును. విస్కీకీలల కాగ్రము లేను. కల్లెడ్డుమాట యేమి పరిపల్లెలగానా పాప లీమహా భావుల కొందలలో నొరుగుటకు సందేహము లేదు. వీరమోతాదులకు పెద్దలు లేకు త్రాగుటకు కలవాటుకడువారి కాకగతి నేపి పాతుటండును. త్రాగుటచే మోసభోజనమువై యెట్టిలామయ దాని మొదటి నే పోత్యమును అనుసరించి యుండును నిమజ్జేయు వారి మతి చంచలమై మెట్టివారివలె, నుధిపాతక మెత్తివేసినవలెను పేలాపన పుట్టిండును. ఎంతటివారియందును నిర్మల్యభావము కలుగును. కండ్లుఎర్రబడును. గుండె లాల్చుకొనిపోవును. అజీర్ణవాధి కాకరమును. నపుటకు సాగించింపెనా అజీర్ణము. పిచ్చుకు మొదలుపెట్టెనా అజీర్ణము. పరిసంగములవిడిగనా అన్నమాటే అకంఠ అజీర్ణసంగము. నిద్రాగయనా మంభకర్ణువలె అజీర్ణి కాళ్ళకు పురగాళ్ళకట్టిట్టుండును. దేహము బంతిలె నెక్కువచుండును. బుర్ర తిరుగుచుండును. వామక తడబడును. మోతాదువై మోతాదు యెక్కినకొలది దేహమంతటను జ్వరము కలిశువారి, నీమబుగ్గకెక్కి పుర్రువగుల్లిండును. "కీర్త్యా పీత్యాపునః పీత్యామక కృతతిభూతలే, కీర్త్యా మపునః పీత్యా పునః పీత్యా పిద్యతే" అని కాత్రువారకుడు చెప్పియున్నాడట! అందువలన త్రాగేవారందరకు ఈవిషయము బాగుగ కనిపెట్టుచుండును. నిమజ్జేయువారి భోజనీయు వారి తెలియయి దెలుపుటకై రెండుమాడు పరిసంగముల నీ దివక పాండుపరమచున్నాడు.

రామన్న-వెంకయ్య అను యిద్దరు నిమజ్జేసి కీర్తకాట కంఠో శోధువై కలిసికొని—

రా|| వెంకయ్యవారా శరణాపుకంతులుగా నిల్లెక్కడోయి?

రా|| ఆయన పేరేమిటి.

రా|| ఆయన పేరేమిటో నాకు తెలియదు.

ఒక త్రాగుబోతు నపుకక ఒంటిగంటకు యింటికివెల్లి కస్తానని యజమానునివద్ద ఒక్కొక్క 4 గంటలుకొట్టుచుండగా కచ్చిపా బాబూ యీ గడియారము ఒంటిగంట నాలుగు మార్లు కొట్టిందొ క్రొత్త జేసెట.

ఒకయజమాని తం నాఖరుకు పిత్తి గడియారము చూచిచున్నది చెప్పెను. వాడు నిమజ్జేసినవాడగుటచే తిరిగి

కచ్చి అయ్యా, ఒకముల్లు ఒకగంట మును రెండముల్లు కేరొగంటమును చూపించుచున్నది. ఏముల్లును నచ్చడమో నాకు తెలియలేదు. అని జవాబుచెప్పెను.

ఇంక ఇక్కో చిత్రము గలవు. దీనిబట్టి త్రాగుబోతులు మోసాగ్యపదమున వారిని దెల్లచుచున్నది. ఒకటి మిదల నిండా చతురబోసి చక్కగా శోకత్రీని కడిన యెడల ఎక్కువకాలము కాటవిన వెలుగుతుండును. అట్లుగాక ఆచమనబోనే యెక్కువ వెలుగు శోకయెవల చాలా వత్తులవగాని అతివెద్దస్త్రీగాని నేరుపని యుండును. అందువలన తాత్కాలికముగా యెక్కువ వెలుగునచ్చినను చతురత్వగా అమ్మకొనిపోవును. అట్లే మన జేమా పండుగల వరకర్మములను స్వభావస్థితిగా నావధిమిదక నిగ్రహమాత్రులతోను, పానీయములతోను ప్రకటింపకనే మనదేల నిందియ ముఖములకు తక్కువ కాలములో వెల్లవగా నావధిమిదకర్మలో నపుంపకులై శోగములదెచ్చుకొని మంచమెక్కి టుట్లు బ్రగుతు బ్రగుతుబయ్యె, కొందరి కామపు నుడుకునొక వ్యక్తసానముగా పరిణమించును.

తాత్కాలికపు తెల్లపంథోపముల నానంది, నిమజ్జేసి విమశులముల గోనవారిగతి యిదియేయని మాఖ్యముగా తెలిసికొనలెను. పూర్వకాలమున త్రాగుటకు పంచమసాతకములలో నే చుబడి కేయింటికోకపనికిమాలినవాడుండినో కాదు వరమనీమడుగా గడింపబడి బహిష్కరణమున బొందెడివాడు. ఇత్యుకు గోటవింగులు, పెండ్లివిరులు మొదలగు వింగులకు వరమ నీవకరమయిన సారా వరమాన్న మునుపొయినది. సారా త్రాగినవాడే వరమును. అతనే చతురత్వ. అతనే నరకాగరితుడు. మంగలి చాకలి యింద్రుడు నుట్టుము కచ్చివోడనే ముండుగా సారాకొట్టకు తీసికొనిపోయి కల్లు సారాయొ పట్టింపినగా మత్తుదనోమట. వారి కుంతకల్లులకు బంధువులకు సారాతో తిండిపెట్టుట యాంక్షితుటకు మార్గము. శ్రీవ్యోమావతులకుని వామాచారము నడపించి జేవికి మధ్యపాండుము, వైకేద్యముచేసి మత్తుగా అతభ విందింకేతుడు మైసాదేవకా రెండవోలను. రామనజుటలములలో సారాకు తింద్రోత్వమని సాంకేతికవాడుగా, త్రాగినవో యెక్కువ కష్టపడెదచ్చుని కొందరి వాదన. ఎక్కువకల్లుము, పోసులు మొదలగు జంతువులెంక కష్టపడుచున్నవి కావు. కాని కే సారా కావలసి కచ్చి. పిచ్చిబుడ్డు గల మాంపులకే యిది చెప్పెను. మనప్రాప్త్య బహుబుద్ధిమరులు, వండినము, మోత్యులు వారు త్రాగుటకు సాంకేతికే ధించియున్నాడు. త్రాగినవారు మంచమసా పాకటము చేసినవారున్నాడు. అట్టి వారిని బహిష్కరణ చేయుచున్నాడు. మన యింగ్లీషు కృత్యములో బహిష్కరణము వామాకర్మముయినది. శోకరాచార్యవ్యాసువారమునను బహిష్కరణనే యెడల వరపుకష్టపు శరణుకు పాతు) లగుచున్నాడు. ఇది నిమజ్జేయువారికి మంచి యాధానముయినది. అందువలన కొంచెము ఘోషాతో మనవారంతా విచ్చలవిడిగా త్రాగ మొదలుపెట్టినారు. నిమజ్జేయులకప్పుచి తెలియనివారు లేక. అంకు వలననే కని రహస్యముగా జేయుచున్నాడు. త్రాగుటకు మోకరమని కనిపెట్టియే కిస్తుకము జరుగుచున్న బోహా మహాసంగ్రామములో త్రాగుటకు పూర్తిగా నిష్కేధించినారు నను రాంపిలేతో అని ముగిలు ఘోషించుచున్నది. ఎన్ని చెప్పినను నానాటికి నిమజ్జేయువారికంభు యభివృద్ధి పొందినదిగాని క్షీణించలేదు. వైకేపీకరగతులలో వారుగాక, చుట్ట, కీకరెట్టు, చుపాలా మొదలుగాగలవారిని నేపించు తుద్రకీకర తోవాకులు చాలామంది యున్నారు. వీగరెట్టకేత ముఖ్యముగా బడిపెల్లల కిష్టజేతగా వెలసినది.

గోసామకృష్ణగోళ్లే 15 సంవత్సరములలోపుక నును పిల్లలు పొగాకుతో సంబంధించిన కేమి యానయోగించినను శిశిం చుటకు లిల్లు నోకదానిని తెచ్చి పెట్టి యుండిరి. ఈ వైసంగతుల కలన కొద్దిగనో గొప్పగనో యుక్తేయును పుట్టిండు నే వత్తువులయినను చెరపుతేయ గలవని నిశ్చయించ బడెనటకును సందేహము లేకుననుక గర్వింపదులు మత్తుపదార్థము నిష్కేధించుటయే మాఖ్యకర్తవ్యము. ఇందుకై కొన్ని సాధనములనుచి జేయుచున్నాను.

సారానుకామముల తగ్గించుట. ఒక్క మాటగా చెప్పి టిన రూపుమాతలేకపోయినను క్రమక్రమముగా వాంశుభ్యుకు తగ్గించి పన్ను మోచ్చించిన యెడల యుపయోగకారి కాక పోను ప్రస్తుతియు గవన్న మెంటువారి కచ్చిలే నవలించింపినారు కా, ఎట్లో రహస్యపు ముఖ్యతగ్గించిన వానికంటే యెక్కువయినవ: కడింటి. వాని వై యధికారముగల యువోగ్యుగములు అట్టివేరము లున్నలేమో కనిపెట్టి నివారించెదనని మమ్మచున్నాము.

మత్తు పదార్థముల వలన కలిగిన నష్టములను బాధలను తెలియజేయుచు మంచి మంచి యుపన్యాసముల రియచునభిలషి చ్చేడి చర్యపుచుండుటవలన కొంతమంది చేయుటలో సందేహము లేదు.

మత్తు పదార్థములను పూర్తిగా మాపివేయు విషయమై సంఘముల కేర్పరచి మెంట్లనుచేర్చి వారివలన భార్యలు పుచ్చుకొనట మరయుక పద్ధతి.

త్రాగుట కలవాటువడిన వా రెంత వరకు మిచ్చినను అట్టి కుటుంబములలో సంబంధములు మానివేయుట.

వైద్యన సాంకేతియైన గలవాడు రామానజ కూటములలో త్రివద్ర్య సానిటములను, శాస్త్రములు వామాచార ప్రామాణ్యమును విడిచివెట్టుటను కల్పియ్యించుట.

ఇట్టి కట్టుబాట్లను మరిచి, యేర్పాట్లను బుద్ధిమంతులగా విడిచి వేసికొని కొంతకాలముకై నను చేరవలెనని భావించుట. ఈ యుపన్యాసముల వలన పురాణ వైద్యము మాత్రము కలిగిన పురోహితములేను. బుద్ధిమంతులందరు త్వరగ నీ విధానములను వాపుటకు తగిన మార్గముల సలహా బింతులను యిచ్చుడి. త్రాగిన నోటికంపు వైకిరావండుటకై యొక వైద్యశాలను ఏర్పాటు నివారణముత్రాలు కనిపెట్టివాడట. కేవలము పుణ్యమును విరక్తిపుట్టుటకు మరయుక నవసాధాపు డొకయోగధర్మము కనిపెట్టివాడట. వా రిద్దరి కద్ద లెక్కుము పుచ్చుకొనగా దుర్గంధ నివారణ మార్గముకే అమృత మెత్తువర్మను దని తెలియబట్టింది.

నెల్లూరుజిల్లా విద్యాధి నుహాసంధ.

వాడు అంధ్రప్రదేశ్ లో "నెల్లూరుజిల్లా విద్యాధి నుహాసంధ" గూర్చి చదివినది. నేడు దానినే "నెల్లూరుజిల్లా ఇంగ్లీషువిద్యాధి నుహాసంధ" గూర్చియు సామీప్రము పాఠా కా పిచ్చి డెట్టిగాను వ్రాసిన దానిని చదివినది. అయిన వ్రాసిన యాత్రే పాలు వాడు వాణ్ణిందనిది కామియే కాదు; మఱి యిప్పుడును మనకు తెక్కుకొన్నది.

అంతఃప్రభావము కలిగింది తరగతులలో చదువుకొను వాడు, బాబుడు, చతురుడు, ప్రియముగాడుండగోడు, సాంత్ముగా తినినది తనకు మార్గమును అరసికొనవలసి కాదు. అట్టివానికిని ఈవిద్యాధి నుహాసంధ త్రాప్తకర్తవ్యం జోగిని, చదువుగా ఏవరఃప్రభావముమీటింది, అంతఃప్రభావ, ఎక్కడచిలగ్గు కూర్చునే పాడి తన్నునా? పల్లెవాండును శక్తులన్నవదియి యెక్కడలచి ఏల చూచేక్కను లచునా? కేరళా దిగంతముగా వ్యాపించియు వ్యాపించుచు నున్న నెల్లూరుజిల్లాను కాతేజీలలోను చదువుకేర్వక, పురాణా చారముగా గుడుడులనుననో, "ధనీనా" అన్నార కాబట్టి, తేజమిచ్చి తమ యిండ్లకే పిరిపించు కొన్న యుజ్జలతోడనో చాటు బాంస చదువుకొన్న పేదలయు బుద్ధిమంతులయు అన్నతం ఎటువలె నేకే తెక్కుపడరము? సభాకమవేర్చి విద్యాధి నుహా అట్టివాలు చదువకుటకు ప్రియిధులుగారా? ఆప్రభావము గూడవలెను, ఈయుత్తము తరము గాదనియు వెద్దలను అంగీకరింపరా? కావున భక్తులను "స్వాధ్యాయము" అంటు పట్టి తిట్లు అని వాడుతము.

ఇక సభలో ప్రసూతి యెల్ల అంగలము వాత్రయం చుట కష్టికము! నెల్లూరుజిల్లా అంధ్రప్రదేశ్ లోతరగతులను గాక. అయిన, ఇ.దలి విద్యాధి నుహా భూయిష్ఠముగా అంగలమే నే ప్రకటించెను, సభలో ప్రధానముగా ప్రయోజనము తమకు వెచ్చు లు నోలినిరంతముగా అభ్యుదయము గలగు లోగిలలు మాపుటకు చర్చించి నిర్ణయించుకొనుటయే యగుటందేసియు, అంగలము సగ్గును బాసయి ఈవడి ముద్దుకొన్నవారును అంగలము ములువుగా నుంటు జేయు, అంగలము గొనిన వాణ్ణియు ఇది అంధ్రప్రదేశ్ లో యెడల జూపి యెచ్చుకను గాను. నెల్లూరు గొనక అతన కనునో, కన్నులునో కామయ్య కనుగల అంగిధ సరాధన ఎటలే పిచ్చి వాని ఈయనలను గొనుటచేగలగు నిచ్చెనాను.

రాజగోపాలరావు.

మోహనీ తైలము

5 పులముల చూసే సీసా 1-8 వెల 0-12-0

ఇది మనోహరమునైన విద్యాధి నుహా, ప్రియము, ఉద్యాగము మొదలగు వారికి నుభ్యుర, విశ్రాంతి నిచ్చును. అమృతాంజనం పేర 6. తిలుపుకొట్టి, నుదగాను.

Mysore.
The Mysore Economic Conference.
Work Done in Industries and Agricultural Departments.

MYSORE, June 9.
In the course of his speech in opening the Mysore Economic Conference to-day Sir M. Visweswaraya referred to various committees of conference and referred to the work undertaken by the departments of Industries, Commerce, Agriculture and Education. He said that a sandal oil factory had been started. The factory is expected to give appreciable revenue to the Government and it is reported that the experimental factory already set up will be capable from the next month of turning out oil valued at about Rs. 25,000 per month. A plant for soap factory has been ordered. At present very good soap is being prepared in the Indian Institute of Science. Its manufactures on commercial scale will become possible as soon as the machinery ordered is received and erected. Enquiries were in progress in connection with another cotton mill in Mysore and investigations for starting iron and steel manufacture are making hopeful progress. The Industries and Commerce Committee with the help of the department have been considering a variety of other subjects such as, paper pulp manufacture, wood distillation, button manufacture etc. The home industries institute proposed by the Committee has been sanctioned tentatively for one year. It is proposed to develop industrial and commercial museums in different parts of the state and arrangements are being made to start a nucleus of one such in connection with the Dasara exhibition. Commercial matters have not progressed very far but a Chamber of Commerce has been recently started which will work independently of the Conference. The Bank of Mysore has increased its transactions from Rs. 40 lakhs to Rs. 53 lakhs. During the year the question of developing land and industrial banks has been receiving attention. Steps are being taken to encourage merchants to travel abroad. In addition to compilation of statistics of rail borne trade by the department, preparations are being made to collect more complete industrial and commercial statistics in future for the whole of the state. The agricultural committee has given special attention to the development of sericulture. Services of the expert who carried on the preliminary investigations in 1914 have been re-engaged. The construction of a rearing school has been sanctioned at Channarayana, where the central farm which is the gift of a local merchant will be developed to supply disease free eggs on a large scale. Questions of fruit culture, extension of cultivation of commercial crops improvement of agricultural stock, and sheep rearing and revision of forms for agricultural statistics have received some attention.

Coming to education preparations are well in hand for the inauguration of the new University of Mysore from 1st July next. The education committee has further developed public libraries in Bangalore and Mysore and at their instance the Government sanctioned a scheme for rural libraries. Partly as a result of their recommendation for improvement of industrial and commercial education the Government very recently sanctioned conversion of aided institutions into Government industrial schools and opening of four new Industrial Schools. A beginning is being made for opening commercial classes at Taluq stations. Arrangements have been made at Maharanees College to give industrial training to girls and women. Formation of students aid associations in large towns and cities have been taken up. Some of other important schemes considered by the Committee were the opening of special classes for training adults, improvements in normal training schools, excursions, visual instruction, publication of books in Kanarese etc. The Committee also prepared a comprehensive scheme for collection and compilation of educational statistics, which has met with the approval of the Government. The question of education of backward communities received some attention. Itinerant lecturers appointed at the instance of the committee are reported to be doing useful work in spreading sound ideas and enthusiasm among the people. The scheme of honorary supervisors has been approved to enable taluk areas to provide themselves with agencies to help them in popularising sound ideas of economic improvement. The department started 777 aided village elementary schools and 130 Government elementary schools during the year. One hundred and five adult schools and 418 village indigenous day and night schools have been started. English education is being encouraged in rural tracts. Compulsory education is making satisfactory progress wherever it had been extended so far. Industrial education is receiving attention both in primary and secondary stages. The scheme for rural agricultural education has been recently sanctioned. The Government also granted co-operative societies for various industries to the extent of Rs. 45,000. The Dewan then referred to the industrial awakening in India and after alluding to the present economic situation in Mysore said that facilities are being provided for training people for economic work.

Members' Remarks.

The members of the Conference then made general observations on the work of the Conference. Mr. Venkatakrishnayya also referred to the untimely termination of the glorious career of Lord Kitchener, who, he said, was the greatest military genius of the British Empire. He spoke about the usefulness of the Mysore Economic Conference in all its branches and congratulated the State on largely associating non-officials with officials in improving the economic condition of the State. He pleaded for starting one or two technological colleges in the State. He eulogised the services of Mr. Chatterton as Director of Industries and Commerce and congratulated him on his appointments as Member of the Industries Commission. Dewan Bahadur K. P. Puttanna Chetty congratulated the Dewan on his illuminating address, and urged his desirability of continuing the Conference and its useful work. Rev. E. Thompson, speaking on the report of the Education Committee, pointed out three defects, namely, that the work done was little; that the recommendation made by the committee had not all been sanctioned, and that attempts to get statistics could not succeed. There was a tendency on the part of the Committee to get rid of grants made by the Government without

strict businesslike regard to the manner in which those grants were utilised.

Dewan Bahadur J. S. Chakravarti, replying to Mr. Thompson, said that the Government naturally took time to consider the various recommendations of the Committee, and also pointed out the difficulty of obtaining statistics from places scattered over a large area. He justified the work of the Committee of the Conference. Other members also spoke.

Resolutions.

Then followed discussion on subjects connected with education. A resolution, to the effect that the compulsory education scheme be brought into force in all taluk headquarters and villages with a population of 2,000 and more, was moved by Mr. Nathan, Deputy Commissioner. The Inspector-General of Education explained the policy of his department and said that he had made suggestions already to the Government to extend the principle of compulsory education to 41 more places at a cost of Rs. 40,000.

Another resolution, suggesting that elementary education be made free and compulsory both for boys and girls in the State, was moved, and, after discussion, the Government promised consideration.

An interesting resolution, which created some discussion, referred to obtaining funds for expansion of primary education either by levying an educational cess or by charging fees in primary classes, with liberal provision for free studentships and scholarships. The mover said that if education was to be made free and compulsory money would be required for the purpose, and the majority of the people were keenly desirous that a cess should be levied. At least those who could afford to pay school fees ought to be made to do so.

The Inspector General of Education suggested the setting apart of some land in each village for education.

Justice Humza Hussain pointed out that it would be inconsistent to make education compulsory and at the same time to levy cess. Another objection was that to revive fees would give a set back to the spread of primary education. The resolution was, after further discussion, noted for consideration.

Some other resolutions on secondary education were discussed.

The Conference adjourned till noon to-morrow.

MYSORE, June 10.

When the Mysore Economic Conference resumed its sittings this noon resolutions connected with Agriculture were taken up for discussion. Resolutions urging that area under cultivation be increased and that experimental farms be started in each district were discussed. Among other resolutions which the Conference discussed was one to the effect that study of English be made optional instead of compulsory in Anglo Vernacular schools, as was the case for a few years. Justice Mir Humza Hussain opposed it and said that the general feeling of the country was for education in English and to make English optional would handicap the students in the higher courses of study. The question was referred to the Educational Committee of the Conference for further consideration.

The Memorial Press Case.

BANGALORE, June 9.

9 June.—Mr. F. E. Cunningham, Officiating District Magistrate, proceeded to-day with the case in which Mr. Roberts, Inspector of the Contonment Police, charged M. Rangaswamy Naidu, proprietor of the Memorial Press, with having failed to put the imprint on a leaflet, "Soldiers Chatechism," printed in the Press. Mr. B. W. S. Lawrence, Barrister-at-Law, defended the accused. With the examination of three witnesses the prosecution evidence was closed to-day and the Magistrate framed charge against the accused for committing an offence punishable under 12 of Act 25 of 1867. The defence put forth the plea that the accused had leased the Press to another man and he had nothing to do with the printing of the leaflets in question; but the prosecution urged that so long as the declaration was in the name of the accused his responsibility could not cease. The case is adjourned till 14th June.

అమృతాంజనం డిపో వారి ఔషధము.

గ్రహానిమాత్రలు. డబ్బి 1-కి	0 8
బులాబిమాత్రలు. మలబద్ధము	0 8
కుసుమానిమాత్రలు. కుసుమవ్యాధులకు	1 0
శగకుద్రావకము. సీసా 1-కి	1 0
కఫహరి. శీతగర్భదగ్ధులకు	1 0
మోహినీతైలము మోక్షకల పెంచుటకు	1 0
చుండుకునూనె	0 6

కర్ణాటక మారి

వెల సీసా 1 కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈద్రావకము వలన చెవిపోటు, చెవినుండి ప్రీముకాకుట, చెవిదిబ్బడ మొదగునవి వెంటనే నయమగును 5, 6, బాట్లను చెవిలో పోసిన శాధ వెంటనే తగును. మాటముండదు

జీర రసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము పచనమగును జీర్ణశోము కాగ చడి రసస్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధము మానును. 25మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.

అమృతాంజనం డిపో, 7, కలువకట్టిది శవర గు.

THE GREAT WAR.

Fierce Fighting at Ypres Day and Night.

DEFENCE OF VAUX: A MOST NOTABLE FEAT.

Russian Offensive: Its Shattering Effect in Berlin.

BATTLE OF JUTLAND: EXTRAVAGANT GERMAN CLAIMS.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The Battle of Jutland. Impudent German Claims.

LONDON, June 9.
Reuter is informed that the Officers who participated in the battle off Jutland have been amazed at the assertion that victory was with Germany. The Officers describe the attacks of enemy destroyers as very feeble. They retired at first, a sign of defeat. The German fire was generally accurate at the outset but grew very wild immediately the ships were hit. With regard to the "Lutzw" the second salvo of the British Warship at 18,000 yards smashed all her turrets except one and the "Lutzw" burst into flames. Officers estimate the German losses at at least thirty ships, namely, two Battleships, two Battle Cruisers, four Cruisers, twenty destroyers, and two Battleships, of the Pommern class. Moreover five battleships were so damaged that they will be useless for months.

German Official Re-Statement.

LONDON, June 9.
AMSTERDAM.—Germany has officially re-stated her losses as follows:—One battle cruiser, one battleship, four small cruisers and five torpedo-boats. This indicates that the authorities are gradually breaking the news of Germany's very heavy losses to the public, though they are still suppressing much.

THE "HAMPSHIRE."

Some Survivors.

LONDON, June 9.
It now appears that there were some survivors from the "Hampshire." The relatives of two sailors on board have been notified by the Admiralty of their safety.

Twelve Washed Ashore.

It is officially announced that a warrant officer and eleven men from the "Hampshire" have been washed ashore on a raft.

Condolences to Lord Kitchener's Family.

The King's Telegram.

The King has telegraphed his condolences to Mrs Parker, sister of Lord Kitchener. His Majesty says that he has lost an old and valued friend upon whose devotion he ever relied with the utmost confidence.

Message from Sudan.

The Sirdar has telegraphed heartfelt sympathy to Lord Kitchener's family on behalf of the Administration of Sudan, the Egyptian army and the Sudanese, whom Lord Kitchener released from tyranny.

War Council Meets.

LONDON, June 9.
General Joffre, M. Cambon, the French Ambassador in London, Sir Edward Grey and Mr. Lloyd George attended the War Council at Downing Street to-day.

The Imperial Council of Commerce.

LONDON, June 9.
The Imperial Council of Commerce at its concluding sitting to-day unanimously passed a resolution in favour of an early agreement between the Imperial Government and the Dominions to adopt single incometax on income within the Empire wherever earned or produced.

Sir A. McRobert who seconded the resolution said that, the only fair solution was to revert to the old system of charging incometax only on income received in England.

The Council also passed a Resolution urging the Governments of the Empire to legislate for British control of business carried on within the Empire.

THE PARIS CONFERENCE.

LONDON, June 9.
It is officially announced that Sir George Foster will represent Canada at the Paris Conference. He has been appointed Privy Councillor.

Australian Premier's Speech.

At Imperial Council of Commerce.

LONDON, June 9.
Premier Hughes, in a speech before the Imperial Council of Commerce, paid a tribute to Lord Kitchener as one of the Empire's greatest sons. The naval battle, he said, had decided for all time the issue between the British and German fleets. He found the British forces in France fit, cheery and ready and determined to see the thing through. We must see that the Allies were placed in a position of equality as regards munitions, which they were not to-day.

When they obtained equality our men were confident that they would be able to hew their way through the enemy's rank. We must work as never before to secure victory. He believed that full exercise of the economic weapon would end the war sooner than we anticipated.

The Eastern Command.

Appointment of Sir F. Robb.

LONDON, June 9.
Major General Sir E. Robb has been appointed to succeed Major-General Ruck in charge of the administration of the Eastern Command. Major-General Sir F. Davies has been appointed Military Secretary in succession to Sir F. Robb.

Military Promotions.

Sir Pratap Singh and Rajah of Rutlam.

LONDON, June 9.
The "Gazette" announces, that, in recognition of very valuable services in connection with the war, Sir Pratap Singh, Maharajah Regent of Jodhpur, has been promoted to be Honorary Lieutenant-General. The Rajah of Rutlam has been promoted to Honorary Lieutenant Colonel.

Silver Market.

LONDON, June 9.
Messrs. Montagu's silver market report says that fall in prices was the result of heavy sales on account of China and the absence of demand. Recovery was chiefly due to dear covering on the part of Indian bazaars. Export of silver from Mexico seems likely to be arrested soon owing to the Mexican currency reform.

Privy Council's Leave to Appeal Granted.

LONDON, June 9.
The Privy Council has granted leave to appeal in the case of Daising Va. King Emperor.—(C. and M. Gazette cable.)

France.

Surrender of Vaux Fort.

LONDON, June 9.
The German communique claims that Vaux fort was really captured after hard fighting on 2nd June, but the announcement was deferred as the remnants of garrison held out in inaccessible underground rooms till Tuesday evening when they surrendered. It says that the Kaiser has decorated the Commander of the Captors with the Order Pour Merite. The communique admits that the French are making fierce counter-attacks.

90 Days to Capture Vaux. Parks of Artillery Used.

LONDON, June 9.
PARIS.—It has taken Germans one hundred and four days to force two and half miles separating Douaumont and Vaux forts though they employed the whole strength in the effort firing not batteries but parks of artillery. Nevertheless Fort Vaux withstood the concentrated fire of the heaviest guns and countless attacks for 90 days and even now the Germans have not captured the key to the position. Vaux is 1150 feet high but the summit of the ridge is 1275 feet and is crowned by Souville Fort which with the Forts of Tavanne and Froideterre now constitute the main lines of resistance. The Germans will have to pay a still heavier price for the capture of this strong position.

French Hold Approaches and Trenches.

LONDON, June 9.
PARIS.—This afternoon's communique says:—The Germans have occupied the ruins of Vaux fort after weeks of desperate fighting, but we hold the immediate approaches and trenches to the right and left of the fort. All enemy attacks thereon have been broken by our fire. There have been intense artillery duels in the region of Thiaumont, Douaumont and Hartmannswiller.

The Defence of Vaux.

A Most Remarkable Feat.

LONDON, June 9.
The honour conferred on the defender of Fort Vaux is a distinction usually reserved for Divisional Generals. The present occasion is the first time in the war that the name of an officer responsible for the defence of a particular position has been published in France. This shows that the stand made at Vaux is one of the most remarkable episodes in the war.

Latest French Report.

Enemy Attack Repulsed.

LONDON, June 9.
PARIS.—Last night's communique said:—On the left of the Meuse artillery activity was intense in the section of Hill 304, and in the region of Chattancourt. The enemy on the right of the Meuse, after violent bombardment, successively attacked west and east of Thiaumont farm. They were repulsed by artillery and machine-guns.

Fighting on British Front.

Sir Douglas Haig's Latest Report.

LONDON, June 9.
A communique from General Sir Douglas Haig says:—The principal activity during the last twenty four hours

TELEGRAMS.

has been between Vimy ridge and La Bassée canal. Six mines were exploded and the results were generally in our favour. The explosion of a British mine near Hohenzollern damaged the enemy trenches. Our snipers shot nine of the garrison. There has been considerable trench-mortar and artillery activity near Souchez. A successful British raid was made last night south of La Bassée canal. The Germans fled, leaving their dead. The situation at Hooze is unchanged. There have been no infantry actions to-day.

Fierce Fighting at Ypres.

LONDON, June 9.
AMSTERDAM.—Reports from the Belgian frontier state that the fighting in the Ypres region has been very fierce. The sky above Becelaere and Zillebeke has been visible from Courtrai every night glowing from incessant firing, which has been incessant day and night. The German wounded are numerous. They include many severe cases. They report that the losses on both sides have been large.

Russia.

Austrians' Positions Carried, More Prisoners and Booty Captured.

LONDON, June 9.
PETROGRAD.—The Russians have carried at Lutsk the whole series of the Austrians' new positions, though powerfully organised. In addition to forty thousand prisoners already reported the Russians captured yesterday 11,000 men, fifty-eight officers and great booty.

Russia's Continue the Offensive. Smashing in of Enemy's Fortified Front.

LONDON, June 9.
PETROGRAD.—A communique confirms the capture at Lutsk of 11,000 prisoners. It adds:—We crossed the rivers Ikva and Styr at several points and are continuing the offensive. We also carried strong enemy positions on the Lower Strypa. The results of the fighting in Volynia already constitute an important victory crowned by deep smashing in of the enemy's fortified front. Repeated German attacks south of Smorgon were repulsed.

Power of Russian Artillery.

ALLAHABAD, June 9.
LONDON, June 8th.—The "Berliner Tageblatt" correspondent on the Eastern front telegraphs that the Russian artillery is most violent over the whole front, suggesting that it is equipped with new guns and large quantities of ammunition.—("Pioneer.")

Galician Situation Dangerous for Austria.

LONDON, June 9.
The "Times" Petrograd correspondent says:—Military opinion holds that at least a week is necessary to transfer from the Trentino sufficient Austrians to affect the Galician situation, which meanwhile will probably become more unfavourable for the enemy.

Movement of Austrian Trains Arrested.

LONDON, June 9.
The "Daily Telegraph's" Rome correspondent states that the Italian bombardment of Toblach and Innichen stations arrested the movement of the Austrian trains. The prisoners state that they received three meals in six days.

Effect in Berlin of Russian Attack.

General Hindenberg's View.

LONDON, June 9.
The Exchange Company's correspondent at Amsterdam learns that the Russian attack produced a shattering effect in Berlin. General Hindenberg personally commands the German-Austrian operations and is said to have declared that this time the Russians are in great earnest. Troops are being rushed from Serbia to Galicia but none have gone from Germany.

Italy.

Italians Gaining Ground. Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, June 9.
ROME.—Further fierce fighting on the Italian front is reported in a communique, which says:—There were no Italian retirements; on the contrary we gained ground in several directions in the Ortler group. A battle is raging on the whole of the Sette-Comuni front. On Tuesday evening, after intense artillery preparations, repeated attacks were made on the Italian positions south-west and south of Asiago. Desperate fighting throughout the night ended in the defeat of the assaulting columns. On Wednesday afternoon dense masses of infantry were repeatedly again hurled at the same positions and were repulsed with enormous losses.

Greece.

No Martial Law Contemplated.

LONDON, June 9.
Information at the disposal of the Foreign Office does not confirm the report that Greece contemplates the proclamation of Martial Law. (C. and M. Gazette Cable).

The Greek Army.

Partial Demobilisation

LONDON, June 9.
ATHENS.—The Cabinet Council had decided on a partial demobilisation, and a decree will be issued immediately disbanding twelve senior classes.

Holland.

Army Prepared for War.

LONDON, June 9.
AMSTERDAM.—An official statement says that the Army is thoroughly prepared for war.

TELEGRAMS.

Turkey.

News From Constantinople.

ALLAHABAD, June 9.

The "Pioneer" Cairo correspondent writes: Reliable arrivals from Constantinople state that there is no doubt Von Der Goltz was stabbed to death and four Turkish officers were arrested on suspicion of being concerned in the assassination. A German official of good standing, said to belong to the house of Wurtemberg, was found stabbed in his house, and a bomb was thrown at the villa of Liman Van Sanders in Stamboul. The Turks have had to put a guard of 200 soldiers round the latter, and a special commission has been sent from Berlin to investigate all these incidents. Meanwhile Enver Pasha never appears in public. No one knows where he eats or sleeps, and the people freely comment on his extraordinary shyness of their Napoleon. The Germans appeared to be terribly concerned at the progress made by the Russians. The latter's recent successes must have increased their anxiety, and they actually sent 6,000 of their own men to stiffen the Turkish army in the Caucasus. It may be remembered that when three months ago the Ottoman General Issimo asked for reinforcements the Germans refused to agree to Enver sending any but Turkish troops. This change in their attitude is significant, especially as, consequent on the Verdun attacks, the Austro-German forces in the Balkans have been very considerably reduced. The feeling in Turkish circles when our informants left was one of acute despondency.

United States.

Candidates for the U. S. Presidency.

LONDON, June 9.

CHICAGO.—The Republican and Progressive Committees are jointly conferring with a view to securing United nomination but hitherto the Progressives have mentioned only Mr. Roosevelt while the Republicans have mentioned Mr. Fairbanks, a former Vice-President Root and Mr. Hughes.

Germany.

The Reichstag has adjourned to 26th September.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 9.

The following telegram, dated the 6th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

There has been heavy fighting east of Ypres. The enemy after heavily bombarding positions about Hooge and exploding a series of mines made unsuccessful infantry assaults between Hooge and Ypres-Commeres canal, but after the explosion of the mines penetrated the British front line trenches north of Hooge. Fighting continues and the British line remains intact.

The attacks made further north were unsuccessful. The British successfully raided German trenches at three points during the night.

Fighting at Verdun remains stationary. The French still hold the trenches east and the Vaux Fort, and have repulsed two attacks between Vaux and Damloup. Inside the fort itself the situation is unchanged.

The success of the Russian offensive is developing. The Austrians admit that north of Okna in Bukovina 20 miles on Roumanian border they withdrew from their first line which had been completely flattened out to a new line three miles south. The number of prisoners captured by the Russians has increased to 25,000.

The Germans in order to relieve pressure on the Austrians in Galicia made attacks in Dvinsk, Smorgon, and Krevo regions, but in each case were repulsed. The Russians also repulsed Turkish attacks in the direction of Boiburt and Erzenjan, and dealt a blow at the Turks near Khapikin, 76 miles north east of Bagdad.

The Italians made a successful counter-attack east of Arsiero and gained ground there and have repulsed vigorous and persistent attacks on Assigo plateau and in Adige Valley.

A French Admiral commenting on the battle of Jutland considers that by preventing the Germans getting a fast cruiser through the British blockade on to the Archangel route and the Atlantic, the British Fleet maintained the freedom of distant oceans and assured the continuation of communication with Russia.

Mr. Balfour speaking in the city to-day said that any one who imagined the relative strength of the British and the German fleets was the same as it was before the battle made the profoundest mistake. We not only carried off the honours of the battle but its substantial fruits. The German Navy was relatively and absolutely less powerful than the British Navy now.

Coal Prohibited from Export.

SIMLA, June 9.

A 'Gazette of India' Extraordinary issued this evening states: In exercise of the powers conferred by Section 9 of the Sea Customs Act of 1878 (8 of 1878) as amended by Act 12 of 1914 and in supersession of this department's notification (customs) No. 2411-W dated the 29th April 1916, the Governor General in Council is pleased to prohibit the export of coal (other than Welsh coal) and coke from British India except to the United Kingdom British possessions and Protectorates provided that nothing in this notification shall apply to (1) goods shipped by or for the use of the Crown, (2) goods shipped to any Indian port (3) goods required for use or consumption in (A) French or Portuguese possession in India or (B) native states in India, (4) goods shipped for use or consumption during voyage in any case or class of cases where the Governor General in Council may by general or special order otherwise direct.

Special India Army Order.

SIMLA, June 9.

The following is a continuation of the Special India Army Order, dated the 7th June, 1916:—

His Excellency the Commander-in-Chief directs, that, as a mark of respect to the memory of the late Field Marshall Earl Kitchener of Kartoum, the flag at Delhi shall be hoisted half mast high and that nineteen minute guns shall be fired from the fort at the time the memorial service is being held in Simla. Flags will also be hoisted half mast high at all military stations in India, and minute guns fired as above at each station where artillery is quartered.

His Excellency further directs that all officers of the army shall wear mourning for a period of seven days as from the 7th June. The date and hour of the memorial service to be held in Simla will be notified hereafter.

Bombay.

THE PRESS ACT.

Bombay Presidency Association's Memorial.

BOMBAY, June 9.

At a meeting of the Council of the Bombay Presidency Association held on Friday the following resolution was passed:—Having regard to the arbitrary character of the provisions of the Press Act of 1910 and the manner in which it has been enforced in the case of several newspapers and recently in the case of "New India" thereby causing public dissatisfaction and discontent this council is of opinion that a representation should be submitted to the Government by the Association pointing out the oppressive character of the Act and its administration and asking for its repeal. The Council therefore resolves that a committee consisting of Sir Narayan Ganesh Chaudhary, Messrs. B. G. Horniman, B. N. Bahadurji M. A. Jimah and the honorary secretaries, be appointed to draft a memorial for the purpose and submit it to the council within a fortnight.

A Public Meeting.

It is understood that arrangements are being made for a mass meeting of Bombay public to protest against the action of the Madras Government.

Monsoon Forecast.

A Gloomy View.

BOMBAY, June 9.

A memorandum to-day issued over the signature of Dr. Gilbert Walker, Director General of Observatories in India states that (A) the outlook for the general monsoon rainfall of India is on the whole somewhat unfavourable and the rainfall is likely to be in sight or moderate defect, at any rate in the earlier part of the season, (B) as regards geographical distribution from Lower Burma, Assam and Malabar, the only region where conditions appear favourable is south-east Madras. The deficiency which is anticipated in general elsewhere is likely to be most marked in northwest India.

Dr. Ram Narain, Assistant Surgeon in charge of the Multan Central Jail has been given a temporary Commission in the army and joins about the 15th of this month.

The Case of Thomas Edgar.

Accused Sentenced to Five Months.

BOMBAY, June 9.

Thomas Alfred Edgar, a soldier, who was charged with personating as a military officer and dishonestly using as genuine a forged Supply and Transport form and cheating a firm of tobaccoists in Crawford Market in respect of three cases of tobacco valued at Rs. 1,552, has been sentenced by the Chief Presidency Magistrate to five months' rigorous imprisonment.

An Interesting Defamation Case.

Capt. Gillespie, I. M. S. vs. Mrs. Payne.

BOMBAY, June 9.

An interesting case of defamation was heard before the Subordinate Judge of Wai, in which Captain Gillespie, I. M. S., retired, Secretary and Health Officer, Panchgani Municipality, sued Mrs. Payne of Kirkee to recover from her Rs. 5,000 as damages for defamation. Briefly the facts as revealed are as follows:—Captain Gillespie, as medical Superintendent of the Panchgani Boys' High School, treated the son of the defendant, who was suffering from fever and liver complaint. The boy soon recovered and began to attend the school as usual. A few days later the mother of the boy, Mrs. Payne, came to the school and obtained permission to take the boy Edgar to Poona. Contrary to medical advice the boy was taken to Poona, a distance of sixty miles, in a motor, in monsoonic weather, and a few days before that the matron of the school had to take him to task for exposing himself to the rain. On going to Poona the boy was very ill. This upset the mother, who complained to the Principal, attributing the sickness to deliberate negligence of the medical officer of the school and to his want of skill and improper advice. The Court held that the imputations were most reckless in character and were aggravated by the fact that the defendant induced many parents to withdraw their children from the boarding school. The Court awarded Rs. 2,000 as damages to the plaintiff.

The New Loan.

BOMBAY, June 9.

The long and complex terms of the new Conversion Loan have been the subject of lively discussion in the Bazar to-day, and there are reports of prospective large subscriptions and conversions, but, generally speaking, the market wants time to digest the details of the proposals. Meantime there has been no fluctuation in the price of 3½ per cent paper, which was quoted at Rs. 30½.

Press Comments.

The following comments are made this morning on the loan notification:—

"Capital" while recognising some of the disadvantages of the conversion scheme, strongly counsels hearty support from all who desire and are able to assist the restoration of rupee securities to the old standard of security. It points out the Government's ability to continue normal outlay on productive work including railways, with one of the strongest influences in expediting commercial recovery after the war.

The "Statesman" congratulates the Government of India on the attractiveness of the new loan issue upon which no small amount of thought and ingenuity has obviously been expended. It will be remarkable if the various inducements do not ensure great success for the new loan.

The "Englishman" considers that the loan does not compare advantageously with the British Exchequer bonds at 5 per cent free of income-tax. It remains nevertheless a sound proposition that ought to draw some portion of the large amount of money waiting investment in gilt-edged securities. It is difficult to judge what the result of the conversion clause will be.

The "Indian Daily News" considers the terms exceedingly favourable to those who have money.

Punjab.

Absconding Accused Arrested.

MULTAN, June 9.

Three absconding accused in the last Kotla Bhat dacoity case having been arrested by the police are committed to undergo their trial before Sardar Jawala Sahai, additional Sessions Judge under Section 397 (Dacoity I. P. C.).

United Provinces.

The Post Peon Murder Case.

Accused Sentenced to Death.

BENARES, June 9.

The trial of Paresch Chandra Bose, accused in the Post peon murder case, has just been concluded. The Sessions Judge, Mr. Dalal, sentenced him to death. It is alleged that two of the assessors returned a verdict of not guilty, while the third one recommended to His Worship to give the accused the benefit of the doubt.

Sind.

5% Exchequer Bonds.

KARACHI, June 9.

The Honorary Secretary of the War League writes to the "Daily Gazette" that money continues to flow in freely for investment in British 5 per cent Exchequer bonds. Yesterday's incoming included remittance from Udaipur and Behar and Orissa. One investor has sent Rs. 7500 earmarked for the marriage of his daughter, another has promised to remit his savings regularly for investment in exchequer bonds as long as the war lasts. A third thanks the War League for opening a way for quieter subjects of his Majesty to do their bit.

BRIEF TELEGRAMS.

The Collector of Bombay has written to the banks and requested them to consider as withdrawn for the present the letter in which he asked the banks to take out wholesale spirit licenses in connection with the accommodation which they afford in the ordinary course of business to importers.

The mortality from plague in India during the week ending the 3rd June was only 445 seizures and 358 deaths. The provincial returns were as follows:—Bombay 98 deaths, Madras 10, Bengal 1, Bihar and Orissa 26, United Provinces 38, the Punjab 12, Burma 82, Central Provinces 4, Mysore 37, Hyderabad State 40.

Latest Telegrams.

LONDON, June 9.

The "Times" correspondent at Petrograd contrasts the present conditions with those attending the Russian attempt to break the Austrian front in December. The Russians were then hampered by terrible mud, the undeveloped state of the available railways and the insufficiency of artillery of the calibre required. The roads on the Galician border and in the adjacent Russian provinces are now completely dry, the railway have been vastly improved and extended, and the deficiency in guns has been remedied. Moreover, the offensive now extends along the front of all four armies under General Brusiloff's command, whereas in December two armies were ordered to play a waiting part, while the other two attacked. The Austro-Germans quickly took advantage of this by transferring men from Pripiet to the Roumanian border.

PETROGRAD, June 9.—The scene of the fighting between the Russians and the Austrians is swampy and cut up by many rivers. The roads are carried on narrow causeways and are easily destroyed. The Austrians were unable to entrench, and at many points erected breast-works which were not so difficult to storm as trenches. Hence this region was chosen for the Russian attack. The enemy was thrown into complete disorder by the unexpectedness of the onslaught. The German officers tried to rally the panic-stricken companies, sometimes shooting the men who were surrendering in droves. How far the Russians penetrated is shown by the announcement of ammunition, which is usually ten miles in the capture of a reserved rear. In some sectors the Russian artillery isolated large units which surrendered. The destruction of the enemy telegraphs and telephones prevents the co-ordination of the enemy retreat. General Linsingem commands a group of three armies, under Bothmer, Boshmermolli and Archduke Joseph Ferdinand, comprising altogether twenty divisions, whose line has thus been broken, and a general retreat of five Austrian armies is expected. There are already signs that reinforcements have been summoned from the Bessarabian and Italian fronts, and precautions have been taken to evacuate Lemberg, which is imperilled. Little help is probable from the Germans, who since the end of May have been desperately striving to reach the important railway junction of Molodetchno, near Smorgon, hence their continual attacks in the neighbourhood of Krovo.

LONDON, June 9.

MONTEVIDEO.—Sir E. Shackleton's Relief Ship has sailed for Elephant Island. It will call at Falkland Islands and pick up the members of the Shackleton Expedition who are there.

గుంటూరు మండలసభలు

అసత్య విమర్శన సమాధానము.

గుంటూరుమండి కలకర్త మార్కండేయశర్మగారి టెలు మాపేర క్రాయమున్నాడు:-

“బాల్కవివాహములే మంచివి మచ్చటించిన కనుకర్త మార్కండేయ శర్మగారియందు లెక్కలేనంత సమంజసము గా లేదు” అని మిమిక్రితో విమర్శనలు వ్రాసియున్నాడు. నేనీమాట చెప్పినదని ఇది కలకర్త మిమిక్రియందు సరళిను నూచించి యున్నాను.

“రాజచంద్రరావుగారు, భాగవాద్గ్యులుగారు, శివా కథానువాదమున్నగు కొందఱిపేర్లను పేర్కొని వీరందఱు బాల్కవివాహములను చేసికొన్నారే, వారి తెలివితేటలు మాకుఁబడు అని యేమేమో కొన్ని తెలిసి తెలియని విషయములు చెప్పిరి” అని విమర్శనకు వ్రాసెను. ఈ వాదలో కొంతమంది సంగతము, కొంతపూర్వపరసందర్భము లేకయు వ్రాసివారు. రజస్వలా వివాహ మాచరణీయమని ప్రతిపాదములు ప్రతిపాదించుచు తిరుబొమ్మలకముగ “రజస్వలావివాహములు లేక పోవుటచేతనే దుష్టలదేములు లభించును, మందలములు నైన జనులు పుట్టుచున్నారనియు, అట్టితరువాత రజస్వలా వివాహము చేసికొన్నచోపు” ననియు చెప్పిరి. నేనందులకు సమాధానము చెప్పచు యుండుటకునుటకు ముందే వివాహములు చేయవలయునని వాదించువారలు వ్రెతము గర్భాధానమును యుండుటయైన పిదపనే చేయవలయుననియున్నాడు. కాని ఆంధ్రకలకర్త ముందుచేయుచు చెప్పటలేదనియు కన్యక యొక్క తేనెపండ్లి కనుసరించి 16 సంవత్సరములకు గర్భాధానము చేయవచ్చుననియు యుండుటచేతకలకర్త ముందు వివాహము చేసినంతమాత్రముచేతనే దుష్టలసంతానము కలుగునని వాదించుట కరహాసాస్పదము అనుభవ వివర్ధము అనియు అట్లుయన వివాహము చేసినంత మాత్రము చేతనే లభించును, దుష్టలదేములు పుట్టుటచేత రాజచంద్రరావు కంటముగారు మున్నగువారి మహావీరముగ పేర్కొని వారివాక్యమును ఖండించుచు మన మిట్టి హింసాత్మిక క్రమముగ పోవుట మనమిష్ట దాదరించుచున్న విధియొకరణములను నిర్దేశించియు లేనందుచే కాక మున్నగువానిని తొలగించు భక్త్యాభివ్యక్తి యందులేక నేరము వాక్యములేక అడ్డమైన పదార్థముల మెక్కుటయే యనియు ఇట్టి ఇరుపడియం శతాబ్దవాగ్ధకత కలవాటుపడని పల్లెటూర్లయందు ఇప్పటికిని ఆరోగ్యవంతులు దృఢకాయములగుననియు గలవ గావున వై తీర్యానమును నిరసించుచున్నానని పలికినాను. వాక్యములలో చిరగర్భానువన సమాధానముల నేన వ్రాసియుంటుంటే ఇతరులే యూహించుకొన గలరు.

“అది (అనగా వామాటము) సభ్యుల యామోక్షమును బడవలేదు” అని వ్రాసెను. ఈమాట లింతలో వింత, సంఘ సంస్కరణ సభ్యులందు తీర్మానములను గూర్చి తమ యామోక్షమును తెలుపువారలు “రజస్వలావివాహమునో, విధవోద్వాహమునో, ముద్రాహతమునో” అంగీకరించి తీరవలయు. అట్టి వారే సభకు ప్రతినిధులు, ఇట్టిస్థితిలో సభ్యులవచ్చిన వారికి మూడువిషయముల నెంద అంగీకరించెదలో వారు మాత్రము అందఱు ఆమోక్షమును గవబడవలయునని కొందఱుయు నను అంగీకరించెదని విమర్శనలు వ్రాసినందులకు సంతసించ వలయును. తమయుష్టమనానుగిగియుగం సభ్య చేసికొనుచు ఇట్టివారిని వ్రాయుట ఏలకో?

జ్ఞానమేలేక విమర్శనలువ్రాసిన వ్రాయవచ్చున కాని వ్యక్తుల మధ్యకంది వాడుచెప్పించి వ్రాసి వారిని కారణముగ మామించుట గాని రసించుట గాని విమర్శకధర్మము కాదు. ఇకమీద నిట్టిసమాధానము వ్రాయవలసి యవసరము లేకపోవు గాక.

ఆంధ్రనాటక పరిషత్తు.

ఆంధ్రనాటక పరిషత్తుకర్తృత్వపురాణం సూరకాశ్రమి.

బి. వి. గారిట్లు మాపేరవ్రాయుచున్నాడు:-

ఈసంవత్సరము దసరాలో నెల్లూరు తిరుపతి చెన్నపురి జిల్లాలలోని నాటకసమాజముల ప్రదర్శనరీతి నెల్లూరులో జరుగును. ధర్మవరం కృష్ణమాచార్యులగారి చిత్రలేఖ నాటకము బోతుకు నెయిమింపబడినది. నెల్లూరులో కే. వెంకటరావు య్యగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్., తూములూరి కిరణముయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్., మాధవరావు సరసిహాచార్యులుగారు కే. శ్రీనివాసయ్యగారు బి. ఏ. ఎల్. టి. మత్తరాజు గుమ్మరావుగారు ఏ. ఏ. పొసకా జట్టాభిరామాచార్యులుగారు స్థానిక మండలిక నేర్పాటుచేయబడిరి.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

ఒక ప్రశ్న:- ఇండియన్ డె. హాక్ మియర్ డివార్డు మొట్టమొదట సుబాధారి (హిట్లెస్ట్) పత్రిక సంవత్సరమును పుష్కలముగా కలకత్తాలో జరిపెనని నేన వియున్నాను. తత్పరీక్షా విషయములన్నియు, తెలిసినంతవరకు తమ యిక్కా, తమ పత్రికా పాఠకులుగా పత్రికా మాఖియన బ్రకటించ వార్తలు.

వైకుంఠాక సనాతనధర్మసభ:- రాజచంద్రరావుగారు లూకా వెతుకువాడో సనాతనధర్మసభ “స్వతి” అన్న కోర్సులో మి. 17వ తేదీ స్థిర వారము ఉదయ 10 గంటలకు సాయంత్రం 10 గంటల వరకు జరుగును. తత్సభ్యుల భాషాభిమానులకు ముఖ్యపద్ధి వ్యాసులగునను, కాకినాడ వాస్తవ్యులకు వచ్చెదరు. పెద్దిభాట్ల ముమ్మారుగానుక అగ్రాధికారి పత్రికము వహించెదరు.

పుష్కల రెడ్డిసభ:- (పుష్కల రెడ్డిసభయందు నందూరు గాగ్గియందు వివిధ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాల్పార్యాదము ప్రతిభు, సతతి గృహములు భోజనశాలలు మొదలగు వానిని నిర్మించుటకు ఏర్పాటులు గావించుటకు చున్నది. బ్రాహ్మణ కే. కోటారెడ్డిగారి ఆగ్రహారాధికారి నుండుటకు కోరినట్లు తెలియబడినది. సభ జరుగవలయునని సంగతులులేవు.

ఆంధ్రకర బాడ్మింటన్ మొట్టమొదట:- తెనాలిలోలా కా నుడినాడ గాగ్గియందు ఆంధ్రకర వాక్యల భాగకార మొకటా గానతరక మేర్పాటుచేయ బడినది. గుంటూరుజిల్లా యందు కందుకభేనకు చేయవారంవరముకి ఆంధ్రకరల మూడు సంవత్సరములు గతవిన ప్రకృష్టాంశుల కరవిరవా కిరమూకుతి ఇచ్చుటకు. భాగియుం చుచున్నదియు మాత్రమే ఆంధ్రకరల కర్మలు పత్రికాసంవత్సరము ఆంధ్రకర ప్రకృష్టాంశుల కరవిరవాకి ఆంధ్రకర కరకర విమర్శ బహుధ ధర్మానుభూతార్థకర్మ పరివరము.

కృష్ణాప్రభాంధా గర వార్షి కోర్సు:- కయిక లూరు తాలూకా మేకటాపురం గ్రామములో కృష్ణ ఆంధ్ర భాంధాగర వ్యతిత వార్షి కోర్సును గతమే 23 వ తేదీని కల్లు మూర్త్యు గానతరకరావుగారి గూజుమూర్తి క్రొంద నెలల వేసరి. ఆగ్రహారాధికారి భాంధాగరముల ఆంధ్రకరము గురించియు ఆంధ్రకరల సరిక వర్ధానుల గురించియు చున్నట్టింది. ఆంధ్రకర కరకరము గురించియు చుట కలక ప్రజలకు కలుగుచున్న ప్రయోజనములకు గురించియు మాడ యుక్తమింది.

ఇండియా వికాశ గ్రంథనిలయము:- తెనాలి తాలూకా మూలగూరులో నిందిరా వికాశ గ్రంథనిలయమును పేటలో నొక భాంధాగరము స్థాపితమైనది. 4వ తేదీని భాంధాగరపు యాజమాన్యము క్రొంద ఒకసభ జరిగింది. పిల్లల మగ్ర ఆంధ్రకరముల గరగారికాధికర్యము వహించిరి. తత్సభ్యులందు గ్రంథాల మూలముగలవలయు గురించియు కర్మసానులకు గురించియు చురికొన్ని విషయములకు గురించియు, సుకర్యమింది కొల్లూరు ఆంధ్రకర గరమూలకు మేకటరావుల గార్ల నిలయమునకు భరణములకట్టింది ఇచ్చెనని వార్తాంశము చేసిరి. సభయందు కేలంగి వీర గామరరావుగారు తమయల పరాక్రమముల మాత్రము ఒక పత్రికాంశము గావించిరి. వీరికి గాగ్గియముల మూడు బాగాయ పత్రికములకు బహుశతి చేసిరి.

గంజాం అంభావిద్యార్థి మండలి జాతీయ వ్యాపార కీర్తిదా సమావేశము:- 17, 18వ తేదీలకు గంజాంజిల్లా విద్యార్థి జాతీయ వ్యాపార కీర్తిదా సమావేశము వారుగలో జరుగవలయునని నిశ్చయమైనది. జగన్నాథరాధి ఖండంగా వారుగలవాండా మూల్యదానగాయ ఆహ్వానంపూర్వకముగ నెమ్మ కొనబడిరి. తిల్లి బలరావుయ్య వాయుకు గారు కార్యదర్శకులగు, కోకాభి కాయలగు నిర్ణయమైనది. తక్కినసభ్యులు ఆహ్వానంపూర్వములే చేరినాను. సభ్యాంశులకు వారి తీర్మానప్రకారము ప్రాధికారములకు రావజోగరావుగారి సమావేశమున కగ్రాధికారి పత్రికము వహించుట కంగీకరించిరి. ఈ ఆటపేరు “బల్లక” లేక “మామూ” అందుక. ఈ పందెపుటాటకు ప్రాథమిక, మధ్యమ, ఉన్నత పాఠశాలవిద్యార్థులు మాత్రము రావచ్చును గంజాంజిల్లాలో గల పాఠశాల విద్యార్థులమాత్రము కార్యదర్శికి ద్రాభానుచేసికొన వచ్చును. అటలో నంత్రియందు గెలుపొందినాని కొక నెట్ల వెండిని పొరువపాటుల బహుమానము నిచ్చెదరు.

న్యూఇండియా ధరావతు.

రెండవతేదీని గుంటూరు టెలుగ్రాఫ్ హైస్కూలు హాలులో చట్టి సరసిహాచార్యులయొక్క యాజమాన్యము క్రొంద జిల్లాసంఘము వత్తునన బహిరంగసభ జరుగబడినది. సభలో ప్రతికా నిర్వహణకు నిర్వహణగానుక ముద్రణా కావనముల రద్దు పరచుచుయు, “న్యూఇండియా” పత్రికను ధరావతు కట్టకుట అవ్యామనియు తీర్మానించినాని సభలో తేరక ప్రం శేషులపత్రికావుగానుక, చల్లా శేషగిరావు గానుక, మట్టికొండలు (రఘుబాబు ముద్రాణానికమున గుట్టించియు న్యూఇండియా పత్రికాధిపతులు మన దేశమునకు చేసిన సేవలకుతీరియు ముచ్చటించిరి. వెలగపూడి ముమ్మరావుగారు రెండవ భాగమునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయము వేలి బుద్ధి.

సర మేధము, వేరములు

మన ప్రాచీనాచార పరాయణులకు కొనువారలు కాలమునకుసరించి తాము కళియముగా చాలాంతకు కొత్తవారి వాచరించుచున్న నాదము వచ్చినపుడుమాత్రము వేరములు కాత్తులు, అనువిషయములకు పడిచే చెప్పెదరు. యొక్క విరోధయన విషయము కాత్తులుం గొందరు. ఒక నేర కనంబడునేని, అది పరీక్షిత్తమై యుండితీరవలయును. మన వేరములందు వెలక వర మేధములు పురుష మేధములు, బ్రహ్మ మేధములుండెనుగా. వీనియందు, యిపుడు యజ్ఞములందు కరువులకుచుంపి హింసచేసేలాగున, ఆపుడు మనమ్యులను చుంపి హింసచుచేయులా రంగదా. అర్థము, అదన్నియు జనుల వాగ్ధరముల అయినకొలది, వేరములందు చెప్పబడిన పురుష మేధములకుమనములైరింపుము గాక విరసియలలేదా పరీక్షింపునంసగ్రంథ విషయమునకు, వేరములు కాత్తులు అనుచు అడ్డపచ్చెడి ప్రాచీనాచార పరాయణుల వైరము వేర విహితమైననా, వర మేధములంటి ఘాతుకకృష్ణమునకు ఒప్పికొనదు. కావున కాలమునకుసరించి సంఘక్షేమాభివృద్ధికి చాలుటకునుంచిది. “తాతస్వయామో య మితి బుద్ధివాదాః ష్టాంజలం కేత్రుమేవ బుద్ధిత గ్రామీణ క్షికి శానానాం ఘాతుకుల గా మం ప్రాగ్వాచార పరాయణు లున్నారు.

కో!! వెంకటాచలపతి శర్మ

మదరాసు కార్పొరేషన్

వచ్చునదిపార్టుమెంటు

నో టీ సు

1916-17 వ ఆఫీసియల్ సంచత్సరములో నిలచియున్న కాలమునకు కావలసిన ఇరుపసామానులు, టౌడరు అంగీకరించబడిన వేది మొకలు 31.3.17 లోపల, సప్లముచేయుటకు మదరాసు కార్పొరేషన్ ప్రెసిడెంటువలన 19.3.16 ిది సోమవారము కలలు 12 గంటలవరకు, ఈవి షన నుదహరింపబడిన సెక్షనులకు టౌడర్లు అంగీకరింప బడును.

I.A. ఇంజనీరింగు సామానులు (ముఖ్యముగ ఆకురాళ్లు)

II. వడ్డంగి సామానులు.

III. ఇతర యినుప సామానులు.

పెద్దూర్లు, కంటాక్టు అగ్రిమెంటు సహితముగ అచ్చు టౌడరు కాపీలు, మదరాసు కార్పొరేషన్ రివియూ ఆఫీసరువలన కాపీ ఒక్కటికి రు 5-0-0 లకు దొరక గలదు. ఆ మొత్తము తిరిగి యియ్యబడనేరదు. అటువంటి ఫారములపైన వ్రాయబడిన టౌడర్లు, అందలిషరతుల ప్రకారముండిన టౌడర్లు మాత్రమే ఆలోచనలోనికి తేబడును.

వచ్చునదిపార్టుమెంటు } జేమ్సుకె.కోల్సు.బి.యస్.సి రిఫ్టెక్ విల్డింగు } Assoc. M. Inst. C E రుద్రాను 8.6.1916 } Engineer

యద్ధభూమి యందలి

ఎలుకల బాధ

ప్రాచీనై వికులు కందకములందు జంతువులు.

యద్ధభూమియందు జరుగుచున్న ఘోరములలో నొకటి యెలుకల బాధ; దీనివల్ల భూమి యయద్ధమంత గాదు. మరలమరల మే సామ్యత్వకై సమ్రాట ఆసియా దేశమునకు వందలలగానిది తిరిగినపుడు పల్లెటెలుక వారిలో యూలోవ్ దేశమునకు చెరిగిపోయి; అలాగే గోలు, హూలులు మొదలైనవారిలో యద్ధభూమి తిరిగివచ్చినపుడు ఆయాదేశముల యెలుకలు యూలోవ్ ప్రదేశించెను.

యద్ధభూమికి సైనికులగుంపు లభనగము; వారినిమిల్లము ధావ్యాదులకు కూడబెట్టి యుంచెదను. ఈయావరపదాములు ఈ యెలుకలగుంపులకు పేరదీసి పోషించును. పేరింపములకును సహారించుటకు దగిన యేర్పాటులను చేయవలెననుచును. అదయొక మూడునెలలకన్ను మొదలు కనకారంభించి, సంవత్సరమునకు 9 నుంచి 18 వరకు పిల్లల పినును. ఈ పిల్లలకొక్కటి యెంకిలో జరుగును గదా!

నీనిసేల సంహారములెవ? సైనికుల కిటు ఆహారపదార్థములను దిని, యెంకిలతోయును గాను వీరికృత్యములందకలలో నున్న సైనికులను కరచి బాధించును. ఈయెలుకల వాక్రియించి యందు రోగము లెక్కయలు సైనికులకు సంక్రమించును.

ఎలుకలను సంహరించు కుక్క, పిల్లి మొదలగు క్షీరజంతువులు కొన్ని మనుజులకు సహాయపడుచున్నవి. వీనిని బోనలలో బట్టవచ్చును. బొగ్గెట్టిగాని విషము తోయోగించి గాని వీనిని జంతువులు. లేదా కొన్ని యెలుకల తీరములలో నొకవిధమైన పండును బిళికెట్టిన దానివలల యొకరోగము కలిగి యున్నప్పుడు ఎలుకలనుండి ఎలుకకు సంక్రమించి వాని మరణమునకు పోషకమును.

ఆయాస్థితితులను బట్టి, యేర్పాడును నకలంబించినవలెనో నిశ్చయించెదను. కొంచె మెలుకలున్నచోట బోనల నుకయోగించుట మంచి మార్గము ఎలుకల బలములనుగా వాననకాది పోలి బట్టవచ్చు. కాన నుకజురి కరస్పృగంధముచే గాని, పూర్వము కట్టుబడిన యెలుకల వాననచే గాని, అవి పుడబోవుడ బాగ్యత్రేదడలెను. ఈవాననను జూట్టుటకును, ఎలుకలకు క్రితినెన్ని వాననను పట్టించుటకును ఒకచుండును బోనుతీగలకు ప్రాయమును. బోనును చెయ్యకేని స్థలమందు దాని యుంచవలెను; ఇంచేయె సంచనలెను; నిమనకొకతూరి దానిని మార్చవలెను. ఏవదార్థము దొరకనో దానిని నెలుకకు జూపిన కార్యము ఫలించును; ధావ్యపు కొట్టులో నుండు ఎలుకలకు జూన్చువంటిది ఫలక సమైన యెర.

ఎలుకలసంఖ్య యధికముగనుచోట బోను జూయోగపడవు. వానివిషయమెట్టి గామమును వాడుటకలదు. కాని ప్రమాదముచేతనైనా, బుద్ధిపూర్వకముగను, వాని వానలను జరుగుచుండుటకేని సమర్థమును కడిచివెట్టివాను. మనుజులకు పోషకముని కొన్నివిషయముల కలవు; వానిని కలిపి కొట్టెలు జేసి యుంచిన వానిని దిని ఎలుకలు చచ్చిపోవును. ఎలుకల మరంగములలోనికి పొగిన గాని, విషవాయువులనుగాని బంపి మర గమలను ముద్దికేయుట కుదు లేగా కార్ బాషడ్ ముక్కలను కన్నములలో పెట్టెచేచి కన్నములను మూడుగా గప్పి కేసి కొంచెము నీరుబోసిన, కార్ బాషడ్ వాయువులేచి యెలుకలను జంపివేయెను.

గాని యద్ధభూమి కందకములలో నున్న యెలుకలను సంహరించుటకు వ ప మోగ బ ర మ మార్గమును బాగ్యత్రేతో పరీక్షించిది ముఖ్యమొనగలను. ఎలుకల మరణమునకై యుకయోగమును చుండుట ప్రోత్సలకు పోషకములు వాగలవు. అందుచేత మనుజులు తేని పలములకు కందకముల నుండి యెలుకలను కప్పించి సంహరించుట మేలని యట్టి మార్గమువిషయమందలించుచున్నాను. కందకములకు సమీపమున నొక స్థలము నావార పదార్థములనుగూడ బెట్టి యెలుకలను కక్కడికి జేరదీసెదను. కొలదికములు కాగా నెలుకలన్నియునక్కడికి జేరిన; అప్పుడు విష పర్యవగాతరేనీ వాని నెల సంహరించెదను. మిగిలిన ఆవార సంభారములను వాల్చి వేసెదను. — ఒక ప్రభువును.

గుంటూరు అన్న దాన సమాజము:— మే నెలొఖకు వరకు ఈసమాజమువారి తోపునసూయలు సంభరణము జరిగినది 9,528 మంది వీరలకు అన్న దానము చేసె.

వృత్తాంత లేఖలు

వరంగల్లు వార్తలు

(మా శ్రవణ విశేషమునందండి)

విశాఖ మామూలు.

వరంగల్లు జూరు:— యాటవత్ పోలీసు కమిషన్ స్పెక్టరు రాంబాలో గారిని యొక్కడ నుండి నివామాబాదకు జీతము కట్టి చివరికివేసివారని మీ మా గ్రామంబులకు వచ్చినది మొదలు మహాబాద్లోను ఇతర యాద్యోగస్థులలోను కలసి మెలసి యందుటయేగాక సర్కారు కమలలో వ్యాముగా వర్తించుట రాత్రిపు బహుశ్రద్ధతోను ఓపికతోను గస్తీ తిరుగుట గ్రామస్థుల క్షామకు బాతులైరి మీవంటి కారణము ఈయధ్యపరిగి:వోరిలు బతులుకర్మలేక పోవుటయని తెలిసినది. వీరిస్థానము తిరిగి ఒక మహారాజి బ్రాహ్మణుడు వచ్చుచున్నాడట.

కాలమానము.

ఇప్పటికి మూడుదినములకుండి యొక్కడ వర్షములు అమితముగా కురియుచున్నవి. దేశము చల్లబడినది. కొద్దిగా చెక్కెలకు నీరుకూడ వచ్చినది. ఇకవిూడ ఎండ విశేషముగ నుండదు. వర్ష బాతువు ప్రారంభించినదనే సమ్మతమును.

విశాఖ పట్టణము వార్తలు

(మా శ్రవణ విశేషమునందండి)

కాలమానస్థితి.

విశాఖ పట్టణము జూరు:— వాలుగు దినములనుండి గుడిచిబుట్టు పట్టి చివకులు పడుచున్నవి. ఈకర్మము యామిల్లు మెచ్చుగా గానుకున్నను నీమధ్యకు వీచినగాలి వలన కాయలు నాలుగు రాలిపోయినది, వర్షములులేందున కండ్లుచుచిత్తు.

మరణములు.

విశాఖపుట టర్నరు పుత్రుడు గుమస్తా కేదుల విశ్వనాథంగారును వారి భార్య మును యొక కాలమందు స్వగింధి.

వివాహములు.

మాపుర ప్రాంతములగుల పల్లెలయందు తలెలలో సంధులలోని వివాహములు జరిగి:వి. బ్రాహ్మణులలో మాత్రము బాల్యవివాహములు జరుగుచున్నవని వాని నిబ్బటకొరకు కొందరు మహాశవ్యాసముల నొసగుచున్నాడుగాని గవరకుల మూల వచ్చినను యీగుగుల తమ పరిమాణలకుసహా వివాహములు జరిగించుచున్నారు. ఇట్టివి యేల నిబ్బకూడదో తెలియకున్నది.

నెలపు

కిర్లిపల్ డిప్రెట్టుమునపుకోర్టు గతనెల 27 తేదీని మూడుబడినది.

వ్యాంకు

కోఆరెట్రీపు వ్యాంకు నొక గానిని స్థాపించి. కేసావల్లి నరికించారపు కంతులుగాను నెగ్గిటగా నిమమింపబడినది.

సమాధి

కిర్రవరూపంద తీర్థస్వామివారి సమాధిపైకి కిర్రాకి విశ్వేశ్వర బాణుడు స్థాపించి సుమాన రెండుకూడల సంకల్పరముల క్రిందకు నొక తే వాల య ను కట్టి చిరి ఇప్పటికిని భోగరాగాలు జరుగుచున్నవి. ఈస్వామికి భూములును, కలకులునుగలవు. స్వామివారి కిష్కంధములని

Table with 3 columns: Silks!, ఆంధ్రావా! (Silks!!), Silks!!!. Rows list various items and prices like 12-0-0, 47, 8, 10-0-0, 47, 8, etc.

వాడు శ్రవణపుర మాధవర బహుళ శ్రయోదకి వాడు వారాధన జరిగించుచుండుడు. ఇట్టి సమాధి కేవలములలో మన చెప్ప రాజధానిలో యెన్నిగలవో! చతురయ తీర్థన దెలిసిన దెప్పగోరదము.

సాత్వ

మా సమాధి తీరమున నొకచచ్చడి వారిని కొందఱు ద్రోములు జంపివేసిరి. వారిని బట్టుకొనిరి. కేను విచారణ జూనున్నది

సర్వ ఆశీసు.

గత నెల 18 తేదీ నుండి ఉదయము ఆఫీసునుంచి 11 1/2 గంటలకు విడుచుచున్నాను. ఈవేది అంతయువరకు నిట్టి నెలము నేర్పాటుచేసిరి. ఇదికంత మేలుగానే యున్నది.

పోస్ట్ కంప్లెటు.

మొన్న టిబుధవారిపు ఆంధ్రప్రదేశ్ క్రియతి శ. వా. గారి పేరివచ్చినది వారికికొక యితరులకర్త యుండుటకు కారణము మేమో తెలియకున్నది. విశాఖపట్టణము మహారాజి పేట పోస్టు మ్యూను గూర్చి పోస్టుచాఫ్సు గారు లిగిన శ్రద్ధదీసిగొనిన గా: బాగులేదు.

కమలాకరు గారు.

మహావైద్యుల డి. డాక్టరు, కమలాకరు గారువచ్చిన పుటినుంచి ననేకమంది రోగులకు రోములు నివారణ చేయచున్నారు. ఈమెవిధేయతయే, కాంతిస్వభావమును కూడ ప్రతివారును వానందించుచున్నారు. స్త్రీలకు మహాశవక రాలుగనున్నాడు.

దీపములు.

మాపుర పోలీసుస్థానమువారికి తియ్యలి శంకరయ్యగారు బొడ్డురామయ్యగారు జి. వి. జి. రామయ్యచెట్టి గారు నొక జమించాడుగాను విక్రమశీవరస్య గారు చెయ్యక గ్యాసులైటుకు నొసగిరి. పోలీసుస్థానము యాజమాన్యము క్రింద దీపములు వెలిగింపబడుచున్నవి.

ఆకెళ్ళ వారి రెన్నవహాను.

ఈగదులలో దిగిన వారికి వ్రాసంధిసమునుండి గడికి 0-0-0 అద్దెము వారము మించిన వారివద్ద దినమునకు 0-0-0 చొప్పున పోలీసుస్థానమువారు అద్దెములు చేయచున్నాడు. ఈరెన్నవహాను టర్నరు పుత్రమునకు సంబంధించి యున్నది. టర్నరు పుత్రుడు గతములో దిగిన వారికి రెండు దినములు చిత్తు గను పిచ్చుట గది 1-కి రు 0-4-0 అ వమూలు చేయుట ము వారములోపు గా వచ్చిన ప్రారంభ దినమునుండి అద్దె వమూలు చేయుట ము, వారమునకు మించిన ప్రభుత్వ దినములు సుచితముగ విచ్చు యేర్పాటును జేసియుండెదగాని, ఆకెళ్ళ వారి రెన్నగదులకు ప్రారంభమునుండి అద్దె వమూలు చేయుచున్నాడు. ఇందు సాక్ష్య మెచ్చుగా నున్నదని కాబోలు అద్దె విగించిన ప్రమాణములు దలచుచున్నాడు

పుష్కరము.

కాళి పుష్కరము: వు నానా గ్రామములనుండి కలకాల ది జరులు మా వ్యాముచుండ బోవుచుండెరి. జనబాహుళ్యము చే, రెయలుబండ్లలో క్రిక్కిరిసి యుండుట సంభవించుచున్నది ఎడల వేడిమిచేత ప్రజల రావడిచేతను తేలేకు భోజములు లేకపోవుటచేతను ప్రజలు నానాబాధలకు నొసగుచున్నాడు. కలరా, మహాచి: జావ్యుల వృద్ధికి మార్గదర్శకులు ఎవరవు మ్మర యాతకులే

మ. పున సోమరాజు, వైద్యాధర, గోదావరజిల్లా,

గుంటూరు మండల సంఘసంస్కరణ సభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము విధించిన కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులగారి యంత్రాధ్యక్షతన గూర్చి తీవ్ర సంస్కరణవాదుల కొందరు ఆసోహలకు గానై వారని మీ క్రితకలా ప్రయోగం బడుచున్న విచారణలో గానబడుచున్నది. పంతులగారి సంస్కరణ యదవరము నిక్కర కక్కాచిందిరి. కాలానుగుణ్యముగా మార్పులు పూర్వకాలమునండియు జరుగుచూ వత్తివనియును, సంస్కరణము హిందూదేశమునకు మాత్రమే గాదనియు, ఇందుకు తార్కాణము కాలానుగుణ్యముగ రక్షించబడిన వివిధ స్మృతులే యని నెలవిచ్చిరి. శ్రీ పురస్కారవాచనమునకు సంస్కార మనయే పంతులగారి యభిప్రాయము. సంస్కరణ యభిప్రాయములకు కార్యకర్తల లక్షణములు, మీ కార్యకర్తలునే ప్రధానముగ నుంచు కొనుటలన శ్రీ పురస్కారవాచనములను జరుపుటలో కొన్ని యవి నీతికార్యములు జరిగినవియు అట్టి మార్గములను విడిచి నీతినే ప్రధానముగ చేసికొని యీ సంస్కరణమును చేసినచో, ఇంక కన్న త్వరలో జనుల యాదరణ బడయుననియును నెలవిచ్చిరి. ఇట్టి ప్రమాదములు ప్రతి యుద్ధములో వ్యాపించుట సహజమనియు, కావున ఎప్పటికప్పుడు మరణము చేయు కార్యములు వివరించి ముందున నడచునటులయిన, ప్రతి యుద్ధమును ఉన్నదిమార్గముల బొందుననియు వాక్రచ్చిరి. శ్రీ పురస్కారవాచన ప్రారంభమై యున్నదేమిట? ఇది నిన్ను నేను వచ్చి నది కాదు. కావున ఈ యుద్ధమును ఆచరణలో పెట్టుట యం తేలోకమున కనపించినచో వానిని గూర్చి విచారించుట కుపయోగము గోచరము కావచ్చును. ఎన్ని దినములు ముగిసినా ప్రస్తుతము? శ్రీ పురస్కారవాచనములకు నడుపుచున్న కారు తమ కార్యక్రమములో లోపములు లేవని గుండె యలవిడ చేయవలెనని చెప్పగలరా? ఈ యుద్ధము మితి తరగ జనుల యాదరణము బడయక పోవుటకు కారణము లరయుట "పిమ్మ సంకతుల వైచుటయా?" ఇంక కన్నను కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులగారు చెప్పినదానిలో దోష మేమియు కాన్పించదు శ్రీ విద్యవిషయమై వారు చెప్పిన దానిలో స్వరచన వ్యాపారముకాన్పించదు శ్రీ క్రితదేశము నందును గృహ నిర్వాహకత్వమే ప్రధానముగ నున్నది గాన, కొందునై గాతలవిన విద్యకు ముఖ్యముగ సహవాన్పించుననియు, భర్తకు ఫలవల గోసగి కుటుంబమును భూతల స్వర్గముగ చేయవలెనని విద్యలనుగూడ చేర్చియుండవలెననియు పంతులగారు నుడిచిరి. ఇందిరి వివాదాభిప్రాయమేమో కాను పించదు.

శ్రీ పురస్కారవాచనము గూర్చి పంతులగారు మాట లాడుచున్న కొందరు సంస్కర్తలు "మీరు చెప్పుసంగతు లబద్ధము"ని పదేపదే కేకలు వేయగా వారువినుకుకొని "నా యభిప్రాయముల నేను తెల్పకతీర"ని తీవ్రముగ తెప్పిక మాటనిజమే. పంతులగారు వారిననుస్కందించుచు యభిప్రాయములను అభిప్రాయకాలకు, ఇదిదోషమనుచు, గురుణమున గు. అదివారికి సహజము. అదితీసివయచిగొని లోపల వెంటికి యభిప్రాయములను వాచుకొనక తలచుట గాదు. అందునకు వారిని దూషించి లాభములేదు. అట్టివ్యభావముగూడ కృపా హితజీవనమునకు సాముబకువారిలో కొంతయవలెను.

సంస్కారవాదులు హిందూజాతి కనుకనుకరిగ సంస్కరణ జేయుట యదవరము. అట్లుగాక జాతిలోని యు త్కృష్టభక్త్యులను వాళోనుభవములదౌర్బల్య కారణమునకు సంస్కారవాది.

ప్రథమ రెడీమహాజన సభ.

ఈ సభ రాబోవు జూన్ నెల 16, 17 తారీఖు లందు సంబూరులో జరుగబడును. కులాభిమాను లగు రెడీ మహాజను లందఱు తత్పర కరుడెంచి జయప్రదముగ జరుపుటకు వేడుచున్నారము. సంబూరు గ్రామము గుంటూరునకు 8 మైళ్లు దూరమున నున్నది. సంబూరు, ప్లేషనుకు 2 మైళ్లు దూరము. బండ్లు సిద్ధముగా నుంచబడును.

సంబూరు } మానం బాపిరెడ్డి
గుంటూరు జిల్లా } ఈయన సంఘాధ్యక్షులు

చెన్న పురి నరసమోహనసభ వారు నెల్లూరు

రావుబహదూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి హాలులో ఆంధ్రనాటక పితామహులైన బరిగిన శ్రీచూక్ బళ్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచించబడిన యీక్రింది నాటకముల ప్రదర్శించబోవుచున్నారు
10-6-16 రాత్రి 9-30 ఘంటలకు సావిత్రి నాటకము
18-6-16 " " " " లక్ష్మీక నాటకము
15-6-16 " " " " సారంగధర నాటకము
17-6-16 " " " " పాదుకాభిషేకము
20-6-16 " " " " చిత్రనటీ నాటకము
22-6-16 " " " " సావిత్రి నాటకము
నీజ్ జీటింగ్లు నై నాటకములకు మాత్రమే రిజర్వు రూ. 10, 1-6 తరగతి రూ. 5, 2-6 తరగతి రూ. 4.
పి. ఏ కాంబర్యు బియ్యే, బియల్.
గౌరవ కార్యదర్శి.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యకట్టణము నందును ఆంధ్రప్రతికకు క్రొత్త చందాదాగ్లును కుదుర్చు గలిగిన యేజంట్లు కావలయును.
ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు
అని వ్రాసి తెలిసికొనవలెను.
వ్యవస్థాపకుడు.
విన్నపము.
ఆంధ్రప్రతిక వక్షమున మా ప్రతిక యిది గా||
శ్రీ, కైవా శేషాద్రిశర్మగారు దత్తమండలములలో సంచారము చేయుచున్నారు గాన వారిని ఆదోపది ప్రతికకు తగుప్రార్థనాము చేయు, దత్తమండల వాసులు ప్రార్థితులు.
మేనేజరు
ఆంధ్రప్రతిక.

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగు భూమణము.
చక్కని తలకట్టు.
వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లపశిరోజముల కొరని శ్రీలుందురా?
కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు) బిడ్డ
శ్రీలక్ష్మి తప్పనిసరి. మెదడుకు మెదట్టుకారలకును శ్రీలక్ష్మి, చక్క బనియేలేదు. ఉష్ణాధిక్యమునకు తలచల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట తల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లలింపను.
మెనుమారు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము
బహుశచి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యత విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలు. ఈరక గ్యారంటీ పూచీలు, ఇయ్య నేల. కేళిమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంకరక వాడి చూడవచ్చుచో వెంటనే వారును. నిక్కయముగ సంతోష మును గలిగించగల గొప్పరకము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవాడవాలరు.
వాచ్యురి:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండు ఏదో యొక సామాన్యపు మానె చూపి "ఇది చాలమందిది. మిక్కిలి చక్క" యనితెప్పి దానిని కొనుడు కెప్పుడువచ్చురట. ఆమాటలచే మోసపోవకు. ఆ మానె లలో వారికి మిక్కిలి లాభము కచ్చయందుటలే అట్లు చేయుచున్నారు కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాన్యు చూచి కొనుడు.
ఒక సీసా రూ 1-0-0. 2. పి. రూ 0-4-0
8 సీసా రూ 2-10-0. 2. పి. రూ 0-7-0
పోలువజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
55. శామ్సన్ డిడ్ మాల్కెటు, బొంబాయి
మదరాసు ఏజెంట్లు-నువాతా పురుషోత్తం మూల్శి, 29, నైనాల్బాగు రోడ్డు, మదరాసు

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

288 24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానము ని, బోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:—
కొనుకొనిన వ్యర్థముల ఉచితముగనవలెను, భోజనాదికములు ఏ ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతివెలప్రదయన క్లాస్ ప్రారంభ కనుకును, తయారైన నైవాకరికి కిఫాయతేయబడును. స్వల్ప ఇంజనీరు దీనికొనబడును. మేనేజరుగారికి వ్రాసికొనవలెను.

క్రొత్త గ్రంథములు.
నిత్యకర్తావ్రక్రము— సవ్యరాంధ్రభియోగము. దీనియందు స్నానవర్ణాధికంధ వాది కం విషయములు గలవు. ౧-౪-౦
డిటోగిలగము సంక్షిప్తాంధ్రభియోగము కమన్వికం. ౦-౪-౦
యోగవాసిష్ట కర్మములు— సాంధ్రతాత్పర్యము. ౦-౪-౦
శ్రీశ్రీ శ్రీ రత్నములు— సంక్షిప్తాంధ్రభియోగము ౦-౪-౦
యంత్రము. ౦-౪-౦
సారముగ ప్రదిక— టీకా తాత్పర్యసహితము 3-౦-౦
యోగవారం జలము— సాంధ్రతాత్పర్య వివరణము. ౧-౦-౦
అభిరక్ష వెద్యకాశ్రు— తొట్టివెద్యము. వచనము. 3-౦-౦
అభిరక్షమంతియ— సవ్యరాంధ్రభియోగము ౦-౧౨-౦
తీర్థకృత్త మహాంతప్రకరణము— సవ్యరాంధ్రభియోగము ౦-౪-౦
రాజయోగతత్పరము:— " ౨-౦-౦
ముఖ్యవైఖరివిద్య:— " ౪-౦-౦
రోగారోగ్యవివేకము:— " ౦-౪-౦
భక్తజయము:— కవ.ము. 3-౦-౦
కలయవారి:— మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసేది.

ఆదివచ్చికాన లేక జిన్న

తులం 1 కి రూ. 3-4-0
కిస్తూరి తులం 1 కి రూ. 20 0-0
గోశోజనము తులం 1-కి రూ 7-0-0
రసభస్మము తులం 1-కి రూ 0-1౨-0
కుంకుమ పువ్వు 2-0-0
అమ్మతాండనం డిపో, 109, ప్రేమోద్ధ, బొంబాయి
7. బాబునెట్టికొనవలెను.

ARMS & AMMUNITION.
తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేపురవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును ఎస్. పి. సారథి అండుకో ౧౦౧ చైనాబజారు రోడ్డు 230 మదరాసు

దడీగారి అస్తాక

అనేక సంవత్సరములు శ్రమ పడి కనుగొనినది ఇది, దీనిని గొలుసు వివారణ చేయబడునట్లు వ్రాసినది. దీనిని, తదితర వాదాలను కనుగొనినది దీనిని మరచితిమిగా నేమింపవచ్చును. అనేకము దీనిని వ్రాసినది, దీనిని ప్రచురించినది. బుచ్చుచున్నది.

ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమూత్ర వ్యాధి

దాని, నివారణ. ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్ణీత తత్వము (స్పెసిఫిక్ ట్రావిట్) తగ్గించి, అతిమూత్రమునాపి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయుచుండు. అంటిగికోసూరియా చేయుచున్నది, ఈమందును చేయగలదు. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈమందు హిందూ దేశమున జయప్రదముగా నుపయోగింపబడుచున్నది.

ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.

జేమ్సుగారి బగ్గికి

(నల్లి సంహరిణి) ఈమందు నల్లులను నాశనముచేయు గలదు. నల్లులుచేసిన బొక్కలలోను, చేరుటకు వీలయిన కంటలలోను, ఈమందు వేసినయెడల, నల్లులన్నియు నాశనముకాగలవు. హిందూ తేల నామలకు జేమ్సు బగ్గికి చాల ఉపయోగకారి.

ధర బుడ్డి 1-కి అ. 0-1-0

W. E. SMITH & Co., Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS	దబ్బియు. ఇ. స్టిత్ అందుకో., మందులవ్యాపారులు, హంటు రోడ్డు, మదరాసు
--	--

మందులు గోరునప్పుడు యీవ తేక నేరు నుదాహరించ గోరెదము

స్టేటు ఎక్స్ ప్రెస్ సిగరెట్లు, నాగరికముగు సువాసనను గలిగిన శ్రేష్ఠమైన రకమును మాత్రమే సుచ్చించుచున్నది, తదితరములతో తృప్తికొందనట్టియు లక్షణములుగల కొందరి నిమిత్తమయి కడు శ్రద్ధతో చేయబడిన కొన్ని రకముల మంచిపొగాకుయొక్క మిశ్రమము.

STATE EXPRESS

సిగరెట్టులు

వర్షియా నెం. 555 టిన్ ఒకటికి-50 = రు. 1-4-0
టర్ని-వ్ నెం. 444 టిన్ ఒకటికి-50 = రు. 1-6-0

ఎటువంటి శిరోవ్యస్థిచుండును వీటియొక్క మంచిస్థితికి హామీనిచ్చుటకయి గాలిన్-వ్ పేటెంటు టిన్నులలో పెట్టబడియుండును.

ఆరోగ్యకరమున ఛార్పరీలలో క్రింది అడ్జెన్ వాచివలన సిద్ధముచేయబడినది.

అరెడల్ టువాకో కంపెనీ, లిమిటెడ్. లండన్ ఇంగ్లండు

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.) AMRUTANJAN (REGD)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

కీర్తి శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము
 (కత్తి 1-కి వెల 0-1-0) 12 ప్రతులకు 0-9-0
 ఎ. పి. భార్యలు ప్రత్యేకము.
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము.
 బాన్సువాస్సు నెం 212, మదరాసు.

శారదాంబ

ఇది

స్త్రీధర్మబోధినియను నాటకము

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.
 సంఘమరాచారసంస్కరణమునకు మూర్త మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీరవలయును.
 8 అణాలు వెలగలది 4 అణాలకు పంపబడును
 పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

విక్రవాహా:—
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
 తంబుశెట్టిపేట,
 మదరాసు

వజ్రగుళికలు
 20 మూత్రలగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0
 ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్షిపుష్టియు సరపటుత్వము కారణములు రక్షిపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీర్ణోదయత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము. సుఖిరంగములు దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట

రోమహరి
 డబ్బీ 1-కి అ. 0-8-0 ఎ. పి. నహా 0-12-0
 ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

తామర తైలము
 ఒకడబ్బీ వెల 0-4-0, పొట్టుభస్మము నహా 0-6-0
 ఈతైలమును ఒకసారివాడిన సుఖపడగలదు దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కదు.
 అమృతాంజనమడివో 6, తంబుశెట్టిపేట, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

శ్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొంగును. కొనువాగు సూర్యమార్పును గమనింపుడు కరస్పాండెక్స్ మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
 ఎస్. నారాయణ అందుకో కంపెనీ.
 (53) 21, హమ్మివిట్ట, బొంబాయి.